

MINISTERSTVO FINANCÍ
Oddělení finančních a ekonomických informací

Informace odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

16/2007

prosinec 2007
Praha

Pracovníci odd. 303 Vám přejí šťastný nový rok 2008

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc listopad). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/bulletin.php>

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: kapitálový trh v ČR, makroekonomické souvislosti zabezpečení obrany státu, postavení finančního úřadu v systému daňové správy, řízení ekonomické migrace v EU, zdanění převodu nemovitostí v Evropě, finanční integrace akciových trhů a rozpočet EU (oba články v anglickém jazyce).

Ze zahraničních zdrojů pak upozorňujeme např. na články týkající se reformy veřejných výdajů ve vyspělých zemích, dluhů německých veřejných rozpočtů (2006), stavu a vývoje daňových nedoplatků v Německu (2006), zprávy spolkové vlády o dotacích a subvencích, reformy německého rozpočtového práva, krize a reformy sociálního státu a dále doporučujeme Vaší pozornosti statě o centrálních bankách a světových finančních centrech a burzách.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady**: Konec levných potravin (z britského tisku) a EU plánuje nové daňové předpisy, Přitáhnout otěže (rozhovor s harvardským ekonomem J. Frankelem o nebezpečí recese v USA), Němci opět více spoří a Centrální banky ve stínu globalizace (z německého tisku).

Navíc jsme pro Vás připravili informaci o novinkách v nabídce elektronických periodik na stránkách odborné knihovny.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

Bulletin Informace odborné knihovny vydává odd. finančních a ekonomických informací MF

Redakce: Mgr. J. Machonský, A. Mazaná, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá

Do čísla přispěly: M. Beránková, Ing. K. Gubová, A. Mazaná, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

UPOZORNĚNÍ

Nová elektronická periodika na www stránkách odborné knihovny MF

<http://knihovna.mfcr.cz/zahreas.php>

OECD Policy Brief

Časopis vydává Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Obsahuje shrnutí hospodářské situace jednotlivých států a statě k aktuálním globálním problémům současnosti. Na webových stránkách OECD je časopis k dispozici s retrospektivou zhruba od roku 1992.

<http://www.oecd.org/publications/Policybriefs>

Bank of Spain - Financial stability report

Zprávy o stavu finančního sektoru ve Španělsku v angličtině vydává dvakrát ročně Banco di España. Na webových stránkách banky je archiv od roku 2002.

<http://www.bde.es/informes/be/estfin/estfine.htm>

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku	6
Daně.....	6
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	25
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	26
Podnik a podnikání.....	27
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	28
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	29
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	34
Veřejná správa.....	35
Veřejné finance. Rozpočet	36
Zemědělství	37
Životní prostředí.....	37
Životní úroveň	38
Ostatní	38
Zkrácené překlady odborných článků.....	39

Daně

Hermann-Josef Tehler, Rolf-Peter Humbert

Abmahnleistungen bei Wettbewerbs- und Urheberrechtsverstößen im elektronischen Geschäftsverkehr und deren umsatzsteuerrechtliche Behandlung

Výkon upomenutí na porušování práv volné soutěže a autorských práv v elektronickém obchodním styku a jeho zdanění daní z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. November 2007, Jg. 56, Nr. 21, S. 798-809

Příspěvek se zaměřuje na některé příklady porušování práva v oblasti elektronického obchodování z pohledu upozornění na tyto jevy a jejich daňové ošetření daní z obratu. Vysvětluje podstatu přestupků proti právu volné soutěže při nabídce v elektronickém obchodním styku, dále rozebírá právní podklady upozornění na porušování právních předpisů, otázky týkající se náhrady za výkon tohoto upozornění aj. Na příkladech z praxe dokumentuje různé problémy, které s tímto výkonem upozornění souvisejí. - Pozn.

Jana Mravcová

Ako Ján Počiatek kazí dane

Trend, 2007, č. 39, s. 14-15

K novele slovenského zákona o dani z příjmů, kritika změn týkajících se podnikatelských subjektů (např. dodanění technických rezerv pojišťoven). V tabulce vliv daňových změn na rozpočet.

Cesar Conda and Brian Reardon

America's corporate tax code must be fixed

Zdanění korporací v USA potřebuje nápravu

Financial Times, 15.11.2007, No. 36540, p. 13

V článku se upozorňuje na trvalý pokles podpory volného a otevřeného obchodu ze strany americké veřejnosti. V této souvislosti se zdůrazňuje větší daňové břemeno amerických společností při vývozu zboží a navrhuje se způsob nápravy podnikového zdanění.

Robert F. van Brederode

The American debate on taxing distance sales and e-commerce

Projednávání zdanění zásilkového prodeje a elektronického obchodu v USA

International VAT monitor, 2007, Vol. 18, No. 5, p. 352-361

Z ústavních důvodů nemohou jednotlivé americké státy ukládat u dovozu z jiného státu daň z prodeje. K zaplnění této mezery zavádějí ekvivalentní systém uživatelské daně z dovozu. Nicméně zavedení této daně může být efektivní jen v tom případě, jestliže po obchodnících se sídlem mimo určitý stát lze srážení daně požadovat. V článku jsou popsány aspekty daně z prodeje a užití u zásilkového (dálkového) prodeje a také u přístupu na internet a služeb online, u kterých 1. listopadu 2007 vypršelo moratorium. Zdokonalení systému uživatelské daně má zásadní význam pro obnovení rovných podmínek mezi obchodníky, kteří prodávají své produkty tradičními nebo moderními metodami distribuce. - Vysvětl.

Axel Schrinner

Bund will saubere Autos von KFZ-Steuer befreien

Německo chce čistá auta osvobodit od daně z motorových vozidel

Handelsblatt, 14.11.2007, Nr. 220, S. 4

Krátce k plánu Spolkového ministerstva financí, které chce od roku 2009 zrušit povinnost daně z motorových vozidel pro automobily produkující max. 100 gramů CO₂/km.

The case for death duties

Důvody pro daň ze smrti

The Economist, October 27th 2007, Vol. 385, No. 8552, p. 86

Dědická daň v USA a Británii, stručná zmínka o její historii, důvody pro a proti jejímu zachování.

Pavel Nesnidal

Daň darovací v České republice, Německu a Rakousku

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 10, s. 12-14

Daň darovací v ČR (daňové skupiny, příslušný okruh osob, rozpětí daňové sazby). Daň darovací v Německu (poměr obdarovaného k dárci, osobní nezdanitelná položka, daňové třídy). Darovací daň v Rakousku (druhy majetku, vyměřovací základ, daňové třídy, okruh osob, nezdanitelná částka).

Olga Holubová

Daň z přidané hodnoty ve zdravotnictví

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 5, s. 18-26

V úvodu obsáhlého příspěvku nejdříve o původu a důvodech osvobození od DPH, dále o ustanoveních týkajících se osvobození od daně v Šesté směrnici i v zákoně o dani z přidané hodnoty. Následují vybrané judikáty ESD, ve kterých je řešen pojem lékařská péče a problematika osvobození od daně u souvisejících služeb a oprávněných subjektů. Na závěr je uveden přehled rozhodnutí ESD z oblasti zdravotnictví.

Pavel Nesnidal

Daň z vína doma a ve světě

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 8, s. 38

Zdanění vína v ČR, Německu, USA a Austrálii.

Pavel Běhounek

Daňová reforma a daně z příjmů. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 20, s. 26-28

Přehled nejdůležitějších změn, které do zákona o daních z příjmů přináší přijetí zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. V této části příspěvku podrobněji k zavedení lineární sazby daně z příjmů fyzických osob a ke změně daňového zatížení fyzických a právnických osob.

Pavel Běhounek

Daňová reforma a daně z příjmů. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 21, s. 6-8

V této části příspěvku se autor nejdříve zaměřuje na změny v oblasti daňových a nedaňových nákladů, dále pak na změny ve zdanění mezd a zaměstnaneckých požitků a v osvobození od daně z příjmů. Doplňeno příklady.

Josef Drbohlav

Daňové a nedaňové nestandardní výdaje

Účetnictví, 2007, č. 10, s. 48-51

Ke složitému rozhodování o tom, zda konkrétní položka je či není výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmu (§ 24 a § 25 zákona o daních z příjmů). V příspěvku jsou stručně rozebrány nejběžnější typy širokého okruhu nestandardních výdajů (společenské oblečení poplatníka, firemní oblečení zaměstnanců, zahraniční školení, jazyková výuka, elektronika, telefony, kávovary, mikrovlnné trouby, brýle, vitaminy atd.).

Jan Vlachý

Dodatečné zdanění nejistých osobních příjmů v důsledku daňové progresse

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 5, s. 625-636

Odhad míry dodatečného zdanění příjmového rizika fyzických osob v České republice (na základě platných sazeb a struktury daně). Výsledky jsou porovnávány se stavem roku 2005 a také se slovenským systémem rovné daně. Podrobněji k výdělečné činnosti jako rizikovému portfoliu, k opčnímu modelu daně z příjmů a k hodnotě daňové povinnosti v závislosti na očekávaném příjmu a riziku.

Dagmar Fitříková, Dagmar Procházková

Dodání a pořízení nových dopravních prostředků v rámci Evropského společenství

Účetnictví, 2007, č. 10, s. 14-21

Dodání a pořízení nových dopravních prostředků z hlediska daně z přidané hodnoty. Definice dopravního prostředku, vymezení nového dopravního prostředku, okamžik prvního uvedení do provozu, dodání nových dopravních prostředků v rámci EU, uvádění údajů v daňovém přiznání k DPH, přepočítání cizí měny (také z účetního pohledu), vznik povinnosti přiznat osvobození od daně při dodání nového dopravního prostředku, pořízení nových dopravních prostředků v rámci EU, nárok na odpočet daně atd. Doplněno četnými příklady.

Zdeněk Kuneš

DPH a opravy, modernizace, rekonstrukce, technické zhodnocení rodinných a bytových domů a bytů po 1.1.2008

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 21, s. 1-5

Autor na několika případech ilustruje uplatňování DPH u oprav, modernizace a rekonstrukce bytů, bytových a rodinných domů po 1. lednu 2008.

Václav Benda

DPH u autorského práva

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 20, s. 13-18

Předmět daně a místo plnění u autorského práva. Převod autorského práva v tuzemsku, z tuzemska a do tuzemska. Doplněno příklady.

Rolf Schwedhelm

Erben im Visier der Steuerfahndung

Dědictví v pohledu daňového řízení

Finanz-Rundschau, 20. Oktober 2007, Jg. 89, Nr. 20, S. 937-946

Autor vysvětluje daňové a trestněprávní normy upravující trestné činy na úseku daní v případě dědictví, které je předmětem daňového řízení (Německo). Jde např. o zjištění zamlčeného majetku, utajené převody do zahraničí aj. Výklad doplňuje příklady z praxe. - Pozn.

Gesetz zur weiteren Stärkung des bürgerschaftlichen Engagements : vom 10. Oktober 2007

Zákon o dalším posílení občanské angažovanosti : z 10. října 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 15. Oktober 2007, Jg. 2007, Nr. 50, S. 2332-2336

Znění zákona o dalším posílení občanské angažovanosti v Německu ze dne 10. října 2007. Upravuje daňové zákony (zákon o dani z příjmů, prováděcí nařízení k zákonu o dani z příjmů, zákon o korporáční dani, zákon o živnostenské dani aj.) a vymezuje daňově zvýhodněné účely.

Thomas F. Crossley, Sung-Hee Jeon

Joint taxation and the labour supply of married women: evidence from the Canadian tax reform of 1988

Společné zdanění a zaměstnanost vdaných žen: příklad kanadské daňové reformy v roce 1988

Fiscal studies, September 2007, Vol. 28, No. 3, p. 343-365

Příspěvek zkoumá dopady federální daňové reformy v Kanadě v roce 1988, pokud jde o změny v oblasti společného zdanění manželů, na vývoj zaměstnanosti vdaných žen v Kanadě. Využívá databáze Canadian Survey of Consumer Finances z let 1986-1987 a 1990-1991 a dále vybrané statistické údaje o vdaných ženách ve věku od 20 do 64 let. Zaměřuje se přitom na ženy s nižším vzděláním, které s větší pravděpodobností hrají roli druhého živitele v rodině. - Pozn.

Dana Trezziová

Levněji a efektivněji : skupinová registrace

Euro, 2007, č. 46, s. 100

Autorka upozorňuje, že vytvoření daňové skupiny snižuje administrativní náklady společností. Vysvětluje cíle a výhody skupinové registrace a dokládá, že kromě prokazatelných daňových úspor vytváří i příznivější podmínky pro vznik středisek sdílených služeb a pro holdingové a řídicí společnosti s mezinárodní působností. Tím skupinová registrace přispívá k růstu produktivity práce v sektoru služeb a podporuje efektivní fungování české ekonomiky.

Daniel Schönwitz

"Liebes Finanzamt"

"Milý finanční úřad"

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 39, S. 148-150, 152, 154

Odhlování daňového úniku v Německu do jisté míry napomáhá i ochota občanů udávat nadřízené, příbuzné, známé či konkurenty, kteří obcházejí svou daňovou povinnost. Rozsah využívání "donašečských" linek na finančních úřadech. Praxe odměňování informátorů daňových úřadů v USA.

Naděžda Slavíková, Luděk Klewar

Na obzoru nové daně

Clo-douane, 2007, roč. 41, č. 10, s. 12-13

Ekologická daňová reforma v ČR; k připravovaným daňovým zákonům upravujícím zdaňování energetických produktů (vyplývá z ustanovení směrnice Rady 2003/96/ES, ve znění směrnice Rady 2004/74/ES). Princip zdanění energetických produktů, plátce daně, sazby, zdaňovací období, osvobození od daně, registrace k jednotlivým druhům daně; pro výkon správy a povolovacích činností jsou navrženy celní úřady.

Ondřej Burian

Nájemní vztahy z pohledu zákona o daních z příjmů

Praktický poradce v daňových otázkách, 2007, č. 20. Rubrika: 2 - Daň z příjmů, s. 1-24

Problematika nájemních vztahů a jejich daňových dopadů z pohledu pronajímatele - právnické osoby a fyzické osoby - a z pohledu nájemce. Doplněno několika příklady.

Ondřej Burian

Nájemní vztahy z pohledu zákona o DPH

Praktický poradce v daňových otázkách, 2007, č. 19. Rubrika: 3 - Daň z přidané hodnoty, s. 1-33

Ke složitým nájemním vztahům z hlediska zákona o DPH. Nejdříve k situaci, kdy pronajímatel není plátcem DPH, a pak podrobněji k případům, kdy plátcem DPH je (místo zdanitelného plnění, uskutečnění zdanitelného plnění, daňový doklad, změna režimu zdaňování, optimalizace režimu, odpočet DPH na vstupu u pronajímatele, úprava odpočtu daně, vyrovnání odpočtu, přeúčtování na nájemce apod.). Doplněno 35 příklady.

Bente Moll Pedersen

New tax rules in Denmark - CFC taxation and countermeasures against private equity funds

Nová daňová pravidla v Dánsku - zdanění podniků pod zahraniční kontrolou a protiopatření proti fondům privátního kapitálu

Bulletin for international taxation, 2007, Vol. 61, No. 11, p. 489-493

1. června 2007 schválil dánský parlament zákon týkající se zdanění podniků pod zahraniční kontrolou (CFC) a protiopatření proti fondům privátního kapitálu. Cílem nových pravidel je uvést dánský režim pro CFC do souladu s právem ES po rozhodnutí Evropského soudního dvora v případě Cadbury Schweppes. Převážná část nové legislativy je zaměřena na omezení možnosti odečítání úroků u podniků se značnými úrokovými výdaji. - Pozn.

Marek Reinoha

Některé aspekty vývozu zboží ovlivňující jeho osvobození od DPH

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 20, s. 18-26

Proces vývozu, úloha celního úřadu vývozu a celního úřadu výstupu, e-Vývoz. Některé důležité aspekty vývozu zboží, které mohou ovlivnit osvobození od DPH. Doplněno příklady.

Pavel Nesnídal

Porovnání daní z firemních zisků

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 7, s. 51-52

Porovnání daně z příjmů právnických osob (DPPO) v ČR, Rakousku, Německu a Velké Británii. V tabulce přehled sazeb DPPO a zdanění dividend ve vybraných zemích.

Karel Honz

Postavení finančního úřadu v systému daňové správy

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 10, s. 10-12

Možnosti a překážky efektivního výkonu správy daní na finančním úřadu v podmínkách současné právní úpravy. Vzájemná spolupráce a koordinace činnosti jednotlivých oddělení na finančním úřadu jako prostředek efektivního výkonu správy daní. Klientský přístup.

Milan Tomíček

Prokazování vývozu zboží při elektronickém celním řízení

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 5, s. 14-17

Vymezení vývozu zboží v zákoně o dani z přidané hodnoty, daňové doklady při vývozu zboží, daňové doklady při využití režimu e-Vývoz, tzv. havarijní postup aplikace elektronického celního řízení, výzva k prokázání výstupu zboží a rušení vývozních celních prohlášení, jiné důkazní prostředky.

Christiana HJI Panayi

Recent developments regarding the OECD Model Convention and EC law

Nejnovější vývoj v oblasti Vzorové smlouvy OECD a práva ES

European taxation, 2007, Vol. 47, No. 10, p. 452-465

V článku se rozebírají novinky týkající se Vzorové smlouvy OECD a účinky, které tento vývoj má nebo může mít na právo ES. Konkrétně se jedná o následujících šest témat: navrhované změny týkající se stálých provozoven služeb, zdanění umělců a sportovců, prisuzování zisku stálé provozovně, pojem "nominálního vlastnictví", nediskriminace a navrhované změny v postupu vzájemné pomoci (MAP) při řešení daňových sporů. - Vysvětl.

Zdeněk Kuneš

Reforma veřejných financí a daň z přidané hodnoty

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 20, s. 1-5

K novele zákona o dani z přidané hodnoty (s účinností od 1.1.2008) a k zásadní změně, kterou přináší. Podrobněji k jednotlivým položkám, kterých se týká změna snížené 5% sazby daně na 9 %. Dále k výpočtu daně u dodání zboží, převodu nemovitosti a poskytnutí služby a k závaznému posouzení správnosti zařazení zdanitelného plnění z hlediska sazby daně. Doplněno příklady.

připravila Dana Trezziová

Reforma, daň zaměstnanců a odvody pojistného

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 43, střed. příl. (8 s.)

Průvodce novelizovaným zákonem o daních z příjmů pro zaměstnance i zaměstnavatele.

Norbert Tonner

Sind anerkannte Bilanzierungsregeln des Finanzierungsleasings gefährdet?

Jsou uznána bilanční pravidla finančního leasingu ohrožena?

Finanz-Rundschau, 20. Oktober 2007, Jg. 89, Nr. 20, S. 946-951

Příspěvek zkoumá, do jaké míry jsou ohrožena uznávaná bilanční pravidla v oblasti finančního leasingu praxí daňové správy a stávajícími příp. připravovanými správními pokyny (např. koordinovanými výnosy daňových správ spolkových zemí nebo novým všeobecným leasingovým výnosem). Vysvětluje základní principy a úpravu finančního leasingu a otázky spojené s přiřazením objektu leasingu, které rozhodují o případném daňovém zvýhodnění. - Pozn.

Christian Žmolík

Slevy na dani pro právnické osoby. 1. část

Účetnictví, daň a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 21, s. 1-7

Přehled slev. V této části příspěvku ke slevám z titulu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (výpočet slevy, uplatnění slevy za zdaňovací období jiné než 12 měsíců, snížení daně o polovinu). Doplněno příklady.

Christian Žmolík

Slevy na dani pro právnické osoby. 2. část - dokonč.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 22, s. 23-31

V této části příspěvku ke slevám z titulu pořízení registračních pokladen a z titulu poskytnutí investičních pobídek. Podrobněji o druzích investičních pobídek, o podmínkách pro jejich získání, o přípustné míře veřejné podpory apod.

Vladimír Doležel

Smlouvy o zamezení dvojího zdanění - porušuje ČR princip volného pohybu kapitálu?

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 20, s. 749-752

Ke dvěma typům smluv o zamezení dvojího zdanění (uzavřeným buď podle vzorové smlouvy OSN nebo OECD), k jejich výhodnosti z ekonomického hlediska a také k momentům, kdy dochází k omezování volného pohybu kapitálu. Autor se blíže zabývá dvoustrannými smlouvami o zamezení dvojího zdanění, které uzavřela ČR s některými ostatními státy ES, a připojuje několik rozhodnutí ESD, která řeší obdobnou problematiku.

Kristýna Šimáčková

Sociální bydlení a reforma veřejných financí

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 44, s. 58-59

K novele zákona o dani z přidané hodnoty a ke změně sazby daně u bytové výstavby. Sociální bydlení, celková podlahová plocha, některé chybějící definice v návrhu zákona, zvýšení sazby daně od 1.1.2008. Okrajově také ke skupinové registraci k dani z přidané hodnoty a k možnosti požádat MF o vydání rozhodnutí o závazném posouzení, zda je zdanitelné plnění z hlediska sazby daně správně zařazeno do základní či snížené sazby daně.

Stand und Entwicklung der Steuerrückstände 2006

Stav a vývoj daňových nedoplatků 2006

Monatsbericht des BMF, September 2007, Nr. 9, S. 39-45

Příspěvek seznamuje s hlavními závěry zprávy o stavu daňového výběru k 31. prosinci 2006 (statistiky daňových nedoplatků) v Německu, sestavované Spolkovým ministerstvem financí. Celkový objem daňových nedoplatků činil k 31.12.2006 15,8 mld. eur, což představuje 4,0 % (nejnižší kvóta daňových nedoplatků od roku 1993). Dále následuje rozbor podle jednotlivých druhů daní.

Karl-Georg Loritz

Steuerliche Fragen der Gebührenvorauszahlungen bei sog. Kontenmodellen

Daňová problematika placení poplatků předem u tzv. modelových účtů

Finanz-Rundschau, 5. Oktober 2007, Jg. 89, Nr. 19, S. 901-905

Příspěvek zkoumá, zda je předem uhrazená platba poplatků u tzv. modelových účtů daňově odpočitatelná (provozní náklady). Zabývá se specifiky těchto účtů a aktuálním vývojem jejich daňové problematiky a vyslovuje se pro odpočitatelnost těchto poplatků, též s ohledem na připravovanou změnu ve zdanění kapitálových příjmů v Německu od roku 2009. - Pozn.

Tigran Mkrtchyan

Supreme Administrative Court gives first decision on application of domestic substance-over-form rule in the tax treaty context

Nejvyšší správní soud přijímá první rozhodnutí o uplatnění domácího pravidla o upřednostnění skutkového stavu před stavem formálně právním v kontextu daňové smlouvy

European taxation, 2007, Vol. 47, No. 10, p. 477-479

Nejvyšší správní soud ČR přijal v r. 2006 rozhodnutí v případě, v němž bylo na smlouvu o zamezení dvojího zdanění, uzavřenou mezi ČSSR a Kyperskou republikou v r. 1980, uplatněno domácí pravidlo o upřednostnění skutkového stavu před stavem formálně právním. Případ stojí za pozornost z toho důvodu, že jde o první rozhodnutí soudu znamenající uplatnění domácích všeobecných pravidel proti daňovým únikům v kontextu daňové smlouvy, přičemž vztah těchto pravidel a daňových smluv je předmětem zásadní diskuse v mezinárodní daňové literatuře. - Vysvětl.

Gabriel Beer

Tabákové dane opět porastú

Trend, 2007, č. 44, s. 8

Tabáková daň v SR; výhled růstu cen cigaret, k návrhům na změnu ceny a daňového zatížení 1 ks cigarety. Přechodné období k uplatnění snížené daně do konce roku 2008.

Andreas Oestreicher and Christoph Spengel

Tax harmonization in Europe: the determination of corporate taxable income in the Member States

Daňová harmonizace v Evropě: určování zdanitelného příjmu podniků v členských zemích

European taxation, 2007, Vol. 47, No. 10, p. 437-451

Autoři rozebírají cíle daňového účetnictví a společná kritéria vyhodnocování daňových pravidel, srovnávají vybrané mezinárodní účetní standardy (IFRS) s daňovými postupy v členských zemích EU a docházejí k některým prozatímním závěrům. Poté se zaměřují na daňové břemeno podniků a zejména na důsledky případného zavedení IFRS na efektivní úroveň daňové zátěže podniků ve vybraných členských zemích. - Vysvětl.

Dana Trezziová

Tax reform in the Czech Republic

Daňová reforma v České republice

European taxation, 2007, Vol. 47, No. 11, p. 538-542

V České republice se s účinností od 1. ledna 2008 uskuteční komplexní daňové změny jako součást velké reformy veřejných financí. V článku se popisují hlavní prvky daňové reformy.

Christian Ramthun

Teurer Zirkus

Drahý cirkus

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 39, S. 40

Reforma daně dědické v Německu; ke koncepci "Koch/Steinbrück", která počítá se zlepšením pro manžele a potomky a hlavně pro malé a střední podniky. Daňové sazby by podle této verze měly poklesnout pro třídu I, zatímco v kategoriích vzdálenějších příbuzných a třetích osob by došlo i k velmi výraznému zvýšení sazby daně dědické. Podmínky zvýhodnění resp. daňových rabatů v případě podnikové posloupnosti. Přehled změn daňových sazeb pro daňovou třídu I-III podle výše zděděného majetku.

Christian Sterzinger

Umsatzsteuersatz eines Partyservices

Sazba obrátové daně pro služby v rámci podnikového večírku

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. Oktober 2007, Jg. 56, Nr. 19, S. 713-717

Autor seznamuje s aktuálním stavem právní úpravy a jurisdikcí týkající se vymezení obrátů pro stanovení řádné či snížené sazby daně z obrátu v případech podnikových oslav s konzumací jídel a nápojů. Zaujímá též stanovisko ke konkrétním rozhodnutím Spolkového finančního soudu a k pokynům daňové správy (Německo). - Pozn.

George R. Zodrow and John W. Diamond

The US experience with the estate tax and its implications for wealth transfer taxation in Latin America

Americká zkušenost s daní z pozůstalosti a její důsledky pro zdanění převodu majetku v Latinské Americe

Bulletin for international taxation, 2007, Vol. 61, No. 11, p. 494-514

Země Latinské Ameriky se již dlouho vyznačují výraznou příjmovou nerovností, která vede k volání po reformách všeho druhu včetně reforem federálních daňových systémů. Článek se zaměřuje na otázku, zda by zavedení daně z převodu majetku nebo rozšíření již existujících daní mohlo přispět ke zmírnění příjmových a majetkových nesrovnalostí. Zejména se zkoumá, nakolik by bylo možné využít zkušenosti USA s dědickou a darovací daní. - Vysvětl.

Bohunka Kottenová

V hlavní roli řepka olejka

Clo-douane, 2007, roč. 41, č. 9, s. 9-11

Nové kompetence české celní správy v oblasti alternativních paliv na bázi obnovitelných zdrojů, tj. bezvodého lihu v benzínu (např. ETBE) a methylesterů řepkového oleje v motorové naftě (MEĚO), povinné objemové podíly. Oznamovací povinnosti o splnění povinností daňového subjektu o uvedení minimálního množství biopaliv do volného daňového oběhu správci daně; sankční poplatky. Historie využívání paliv na bázi obnovitelných zdrojů.

David Hummel

Verschaffung der Verfügungsmacht im Umsatzsteuerrecht : am Beispiel des sog. "sale-and-lease-back" und des Kaufs auf Probe

Získání dispozičního práva v právní úpravě daně z obratu : na příkladu tzv. "prodeje se zpětnou koupí" a prodeje na zkoušku

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. Oktober 2007, Jg. 56, Nr. 20, S. 757-764

Autor zkoumá rozhodnutí Spolkového finančního soudu z 9.2.2006 ve věci obratového zdanění zpětného leasingu (tzv. sale-and-lease-back), při kterém se rozhoduje, zda došlo ke dvojímu plnění (dvojímu převodu vlastnictví). Autor též zvažuje, zda způsob posuzování dané kauzy Spolkovým finančním soudem lze aplikovat na všechny typy zpětného leasingu a zda se týkají i koupě na zkoušku. - Pozn.

Walter Tiedtke

Versteigerung der UMTS-Mobilfunk-Lizenzen im Jahre 2000 für insgesamt rund 50 Mrd. Euro war keine wirtschaftliche Tätigkeit : EuGH urteilte am 26. Juni 2007

Vydražení licencí pro mobilní telefony UMTS v roce 2000 za celkovou částku cca 50 mld. eur nebylo hospodářské podnikání : Evropský soudní dvůr rozhodl 26. června 2007

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. Oktober 2007, Jg. 56, Nr. 19, S. 718-720

Příspěvek kriticky rozebírá rozhodnutí Evropského soudního dvora z 26. června 2007, které uzavřelo řízení ohledně obratového zdanění dražby licencí mobilních telefonů nové generace UMTS z roku 2000. Evropský soudní dvůr označil tuto dražbu jako nepodnikatelskou činnost (ve smyslu čl. 4, odst. 2, příp. 1, podle 6. směrnice EU). Poskytl tak výklad práva EU ohledně předpokladů pro zdanění státních aktivit v oblasti předávání licencí. - Pozn.

Thomas Sigmund

Weniger für die Erben?

Pro dědice méně?

Handelsblatt, 14.11.2007, Nr. 220, S. 18

Reforma daně dědické v Německu; vzorové propočty dopadu v případě dědictví rodinného domu, malého podniku a velkého podniku ukazují daňové zatížení v případě základní varianty (tj. dědictví potomka) vč. dvou dalších obvyklých variant.

Lubomír Grůň

Z historie zdanění a daní. [8. část]

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 9, s. 23-27

V této části se autor věnuje mj. některým společným rysům daňového vývoje v evropských zemích v minulosti a také upozorňuje na první vědecká pojednání o daních. - Pokračování z čas. Daně a finance č. 2/2006.

Petr Gola

Zdanění firem ve světě

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 9, s. 21-23

V úvodu o výnosu daně z příjmů právnických osob jako důležitém zdroji příjmů státních rozpočtů a o snižování sazby daně z příjmů právnických osob v posledních letech, dále o významu nejlepších firem pro ekonomiku země. Následuje komentář k přehledu sazeb daně z příjmů právnických osob ve světě (rok 2007).

Jan Neckář

Zdanění převodů nemovitostí v Evropě

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 10, s. 3-10

Daňověprávní úprava převodů nemovitostí v evropských zemích (státy kontinentální západní Evropy, severské státy, ostrovní státy, státy jižní Evropy, země střední Evropy, pobaltské republiky, balkánské země, země jihovýchodní Evropy, východní Evropa). Závěry. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 12/2007

Význam daňového poradenství pro daňový subjekt. Nezdanitelné částky základu daně z příjmů a odčitatelné položky. Odčitatelné položky podle § 34. Účtování o splatné a odložené dani z příjmů. Porovnání daňového řešení příspěvku zaměstnavatele na penzijní pojištění a na životní pojištění zaměstnance v roce 2007 a 2008. Oprava sazby daně a výše daně. DPH při dodání zboží s instalací nebo montáží. Dary v daňové evidenci. Vyřazení nemovitostí. Obchodní majetek a uplatnění paušálních výdajů.

Daňové a účetní poradenství

č. 45-46/2007

Ke změnám v zákoně o správě daní a poplatků. Přepjatky a úrok. Zatřídování zboží a DPH. Převodní ceny - dcera hospodaří v ČR, matka v zahraničí. Pohled do Černé kroniky, aneb z příběhů kontrolních. Pružná pracovní doba a práce přesčas.

č. 47-48/2007

Ke změnám v zákoně o DPH. Vystavování daňových dokladů. Změna zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Pohled do Černé kroniky, aneb z příběhů kontrolních. Pružná pracovní doba a práce přesčas (Dokonč.).

č. 49-50/2007

Společné zdanění manželů - letos (do kdy) naposled. Eurolimity a daň silniční. Pracovněprávní výhody pro absolventy škol i zaměstnavatele. Aktuální změny v tiskopisech týkající se závislé činnosti. Ochrana mzdových nároků zaměstnance.

Daňový TIP

č. 24/2007

Daňové tipy pro podnikatele v závěru roku 2007 ke zmírnění negativních opatření daňové reformy. Převod obchodního podílu – účetní a daňový pohled. Jak postupovat v případě nejednoznačnosti daňového zákona? Je nutné ověřit účetní závěrku auditorem? Odměna daňového nerezidenta od 1.1.2008. Oprava sazby DPH u stavebních prací. Dohadné položky - kurzové rozdíly. DPH - přefakturace dopravy.

č. 25-26/2007

Drahé osobní automobily v r. 2007 a v r. 2008. Daně včetně příslušenství v nákladech podnikatele - účetní a daňový pohled. Rozdělení odštěpením a novela ZDP. OSVČ a pobírání peněžité podpory v manželství. Jak postupovat při odcizení všech dokladů firmy? Podnikání se spolupracující osobou. Prokázání vývozu od spediční firmy. DPH - reklamní předměty. Přijetí platby na budoucí zdanitelné plnění. Je odstupné pro nás uznatelným výdajem?

Ekonomické vědy. Ekonomie

Dž. Serl

Čto takové institut?

Co je to instituce?

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 8, s. 5-27

Autorova koncepce institucí přináší originální výklad domněle známých pojmů. Searle ukazuje, jak analýza úlohy jazyka při vytváření a fungování institucí pomáhá vysvětlit existenci a charakteristické zvláštnosti "institucionálních skutečností" - hlavního prvku institucionální reality. - Vysvětl. - Teorii institucí jsou věnovány i další 2 články v tomto čísle časopisu.

Petr Bartoň

Drahá pravda : Nobelova cena za ekonomii

Euro, 2007, č. 46, s. 86-87

Autor seznamuje s letošními laureáty Nobelovy ceny za ekonomii - americkými profesory makroekonomie Leonidem Hurwiczem, Ericem S. Maskinem a Rogerem B. Myersonem. Dále vysvětluje jejich přínos pro ekonomickou vědu, zejména v souvislosti se zkoumáním vlivu hospodářských politik a "vhodné míry trhu". Zabývá se též výkladem termínu "mechanism design" tvořícímu základ teorie tvorby mechanismů.

Marek Loužek

Ekonomie náboženství - je hypotéza sekularizace opodstatněná?

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 5, s. 659-680

Autor předkládá české ekonomické obci první systematický náčrt ekonomie náboženství. První část přináší základy ekonomie náboženství u Adama Smitha, druhá část rozebírá hypotézu sekularizace a její možná zdůvodnění. Třetí část analyzuje modely náboženského chování - alokaci času na náboženské aktivity a investice do náboženského kapitálu. Čtvrtá část zkoumá náboženský trh v dokonalé i nedokonalé konkurenci, pátá část rozebírá empirické výzkumy.

O. Anan'jin

Karl Marks i jeho "Kapital": iz devjatanadcatogo v dvadcat' pervyj vek

Karel Marx a jeho "Kapitál": z devatenáctého do dvacátého prvního století

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 9, s. 72-86

V článku je analyzován osud Marxova teoretického dědictví, spojeného s jeho hlavním dílem - Kapitálem. Je rozebírán vývoj marxistické teorie ve 20. století, hlavní charakteristiky současné marxistické ekonomické vědy a vliv posledních výkladů Marxových ekonomických tezí na současný stav marxismu. Autor zastává názor, že Marxovy prognózy přechodu z industriální na postindustriální společnost jsou relevantní i pro 21. století. - Vysvětl. - 140. výročí vydání I. dílu Kapitálu jsou věnovány i další 2 články v tomto čísle čas.

Christian Becker, Frank Jöst

Krise und Reform des Sozialstaates : eine wirtschaftsethische Analyse des ethischen Dilemmas der ökonomischen Sozialstaatsreformvorschläge

Krize a reforma sociálního státu : analýza etického dilematu ekonomických návrhů na reformu sociálního státu z pohledu hospodářské etiky

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2007, Jg. 8, Heft 2, S. 126-141

Autoři upozorňují, že o krizi sociálního státu a možnosti reform se hovoří téměř výhradně v ekonomických kategoriích a domnívají se, že je třeba tento pohled doplnit o pochopení sociálních aspektů a o sociální spravedlnost. V této souvislosti tyto pojmy podrobněji analyzují, ukazují jejich kulturně-historické pozadí a zvažují rizika při přejímání jiných hodnotových modelů v rámci reformních návrhů. - Pozn. -- Na příspěvek kriticky reaguje následný koreferát Bettiny Hollstein: Was verbirgt sich hinter ökonomischen Vorschlägen zur Reform der Sozialstaates? (Co se skrývá za ekonomickými návrhy na reformu sociálního státu?).

Jan Kodera, Miloslav Vošvrda

Production, capital stock, and price level dynamics in the light of Kaldorian model

Výroba, kapitál a dynamika cen ve světle Kaldorova modelu

Acta oeconomica pragensia, 2007, roč. 15, č. 4, p. 79-87

Autoři vycházejí z tradičního dynamického Kaldorova modelu, který modifikují a rozšiřují. Cílem je vytvořit dynamický spojitý model malé otevřené ekonomiky s jednoduchou strukturou a s minimálním počtem nelinearit, který by generoval aperiodické oscilace cen. Model je tvořen čtyřmi diferenciálními rovnicemi popisujícími dynamiku produkce a kapitálu, vývoj cenové hladiny a vývoj očekávané inflace. - Pozn. -- Problematice nových přístupů ve výzkumu měnové a finanční dynamiky jsou věnovány i další příspěvky tohoto specializovaného čísla časopisu.

Miroslav Kollár

Struktura výroby, vnitroodvětvový obchod a jejich relevance pro teorii optimálních měnových oblastí

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 5, s. 603-624

Příspěvek k již existujícím teoriím vnitroodvětvového obchodu. Jednoduchá teorie struktury výroby (dle Mengera), dynamika a změna ve struktuře výroby, vnitroodvětvový obchod a struktura výroby (podstata a původ vertikální vnitroodvětvové specializace, intertemporální aspekty výroby, meziprostorové aspekty výroby), optimální měnové oblasti a synchronizace hospodářských cyklů, přijetí společné evropské měny v ČR.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

John Authers

The anatomy of a crash : what the market upheavals of 1987 say about today

Anatomie krachu : co říkají zvraty na trhu z r. 1987 k dnešku

Financial Times, 19.10.2007, No. 36517, p. 9

Analýza krachu na Wall Street v r. 1987; možné poučení pro dnešek, rizika související s větší integrací finančních trhů.

Jan Schneider

Banky nejsou pračky : průzkum KPMG

Euro, 2007, č. 45, s. 42-46

Příspěvek seznamuje s výsledky průzkumu KPMG International zaměřeného na změny, které v posledních třech letech doznalo bankovní prostředí v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Výzkumu se zúčastnilo 224 respondentů (25 % z 250 nejvýznamnějších bank v 55 zemích). Pokud jde o ČR, největší rezervy v boji proti praní peněz se podle průzkumu KPMG týkají politicky exponovaných osob.

Václav Rybáček

Barometr měnových politik : komoditní trh

Euro, 2007, č. 45, s. 113

Autor upozorňuje, že současná cena zlata dosáhla nejvyšší úrovně od konce sedmdesátých let a dále poroste. Vysvětluje příčiny tohoto vývoje, a to jak pokud jde o ochranu před inflací a slabý dolar, tak pokud jde o nestabilitu současného bankovního systému a rizika nekrytých peněz.

Big headache or Big Bang? : EU securities regulation

Velká bolest hlavy nebo Velký třesk? : regulace cenných papírů v EU

The Economist, October 27th 2007, Vol. 385, No. 8552, p. 79-80

Význam zavedení nové směrnice pro trhy finančních nástrojů (MiFID) v rámci EU, její přínosy (odstranění monopolů v podobě chráněných burz), nedostatky (možné působení ve prospěch velkých bank a ke škodě menších burz), větší regulace mimoburzovních trhů.

Ivana Pečinková

Bude mít Česko vůbec euro?

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 43, s. 54-56

Přehled názorů a stanovisek (odborníků i institucí) k termínu přijetí eura v České republice.

Paul De Grauwe

Central banks should prick asset bubbles

Centrální banky by měly propíchnout bubliny aktiv

Financial Times, 2.11.2007, No. 36529, p. 9

Z úvěrové krize, která postihla světovou ekonomiku v srpnu, vyplynula řada poučení ohledně fungování integrovaných finančních trhů a také ohledně kompetencí centrálních bank. Podle autora by se centrální banky měly nejenom zaměřovat na inflaci, ale i sledovat vznik bublin cen aktiv, přijímat příslušná opatření a také se zapojit do dohledu a regulace všech institucí, které poskytují úvěry a vytvářejí likviditu.

Zdeněk Husták

Co čeká kapitálový trh v České republice

Kapitál, listopad 2007, č. 11, s. 12-15

O některých nedostacích, které rozvoj kapitálového trhu v ČR přímo či nepřímo omezují, dále o významném posunu v kvalitě pravidel pro fungování finančního trhu v souvislosti se vstupem ČR do EU, o směrnici MiFID a navazujících tzv. prováděcích opatřeních (a jejich transpozici v ČR). Podrobněji o novele zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Countdown to lift-off : currencies and oil

Odpočítávání před startem : měny a ropa

The Economist, November 24th 2007, Vol. 385, No. 8556, p. 77-78

Některé země z oblasti Perského zálivu uvažují o uvolnění vazby svých měn na dolar, čímž by připravily devizové trhy o spolehlivého kupce problémové měny. Někteří členové Rady pro spolupráci v Perském zálivu (GCC) navrhuji revaluaci o 20 až 30 %, další možností je kurz vázaný na euro stejně jako na dolar. K těmto úvahám podněcují inflační efekty konjunktury cen ropy, které jsou spojením se slábnoucí měnou ještě zhoršovány. - K problematice viz i článek na s. 18 pod názvem Time to break free: the dollar.

Juraj Stančík

Determinants of exchange-rate volatility: the case of the new EU members

Determinanty volatility směnných kurzů: situace v nových členských zemích EU

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 9-10, p. 414-432

Autor analyzuje faktory, které ohrožují proces dosažení maastrichtských kritérií nezbytných pro vstup nových členských zemí EU (ČR, SR, Maďarska, Polska, Slovinska) do EMU, přičemž se zaměřuje na mechanismus směnných kurzů. Modelovým způsobem (TARCH) zkoumá volatilitu směnných kurzů z hlediska vlivu otevřenosti ekonomiky, dopadu nepředvídaných skutečností (news) a režimu směnných kurzů. - Pozn.

Ian Babetskii, Luboš Komárek, Zlataše Komárková

Financial integration of stock markets among new EU member states and the euro area

Finanční integrace akciových trhů mezi novými členskými zeměmi EU a eurozónou

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 7-8, p. 341-362

Autoři rozebírají vybrané aspekty finanční integrace v České republice, Maďarsku, Polsku a Slovensku (EU 4). Zaměřují se zejména na zjištění rozsahu a dynamiky integračního procesu na akciových trzích těchto čtyř zemí a to ve srovnání s finanční integrací zemí eurozóny. - Pozn.

Pirmin Fessler ... [et al.]

Die Finanzkompetenz der österreichischen Bevölkerung

Finanční kompetence rakouského obyvatelstva

Geldpolitik & Wirtschaft, 2007, Nr. 3, S. 53-71

Příspěvek dokumentuje úroveň vědomostí rakouského obyvatelstva v oblasti financí. Vychází z empirických dat získaných průzkumem Rakouské národní banky u rakouských domácností v roce 2004. Sleduje např. zacházení s penězi, plánování, rozhodování, zdroje informací z oblasti financí aj. Představuje též některé závěry mezinárodní diskuse k tomuto tématu a jako příklad uvádí koncept rozvoje finanční gramotnosti obyvatelstva podle britského Úřadu pro finanční dohled (Financial Services Authority). - Pozn.

Globalisierung und Geldpolitik

Globalizace a peněžní politika

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Oktober 2007, Jg. 59, Nr. 10, S. 15-34

Příspěvek poskytuje přehled současného stavu diskuse o dopadech globalizačního procesu na měnovou (peněžní) politiku. Jde zejména o vliv globálních faktorů na vývoj cen a tím na cílové veličiny peněžní politiky a dále o důsledky globalizace z hlediska peněžní transmise. - Pozn.

Roula Khalaf ... [et al.]

Gulf finance

Finance zemí Perského zálivu

Financial Times, 20.11.2007, No. 36544, sep. sect. (4 p.)

Přehled věnovaný prosperujícím zemím v oblasti Perského zálivu se zaměřuje na růst investic, investiční bankovníctví, kapitálové trhy, privátní kapitál, burzy aj.

Frank M. Drost

Haftung der Finanzaufsicht strittig

Ručení finančního dozoru je sporné

Handelsblatt, 14.11.2007, Nr. 220, S. 23

Ke sporu Spolkového ministerstva financí a sektoru úvěrnictví ve věci úředního ručení BAFin (Spolkový úřad dozoru nad finančními službami) za chyby vlastních zaměstnanců, které mohou vést k požadavkům značných náhrad. Podle současného práva by takové "náklady" BAFin měly hradit kontrolované úvěrové instituce, které vzhledem k rostoucí zodpovědnosti a vzniku nových rizik pro BAFin žádají, aby ručení a náhrady škod (způsobených zaměstnanci) přešly na stát.

Lessons of the fall : Northern Rock

Poučení z pádu : Northern Rock

The Economist, October 20th 2007, Vol. 385, No. 8551, p. 85-87

Analýza příčin krachu britské banky Northern Rock a také toho, proč jej regulační systém nedokázal dostatečně včas podchytit.

Love the one you're with : exchange rates

Miluj tu, s níž jsi : kurzy

The Economist, October 20th 2007, Vol. 385, No. 8551, p. 89-90

K vývoji kurzů a jejich dopadu na světovou ekonomiku; význam silného eura pro EMU. - Zkrácený překlad článku viz Informace odborné knihovny MF č. 15/2007.

O. V. Chmyz

Meždunarodnaja finansovaja integracija kolektivnych investorov

Mezinárodní finanční integrace kolektivních investorů

Finansy, 2007, No. 8, s. 55-59

S čím souvisí a jaké problémy vytváří mezinárodní finanční integrace; hlavní směry změn v posledních desetiletích; problém integrace kolektivních investorů rozvíjejících se trhů (včetně ruského) do mezinárodního finančního trhu; rozmach sektoru kolektivních investic ve vyspělých zemích; význam institucí pro normální fungování finančního trhu.

Karel Machala

Na vlně bankovních fúzí a akvizic

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 10, s. 8-10

Vývoj fúzí a akvizic ve finančním sektoru (rok 1995 jako předěl), nárůst spojovací aktivity za posledních dvanáct roků, vyhlídky do dalších let, otázky efektivity spojování bank, dopady na ziskovost, bariéry přeshraniční konsolidace v EU. - K tématu viz i další příspěvky v tomto čísle časopisu - "Fúze a akvizice v Evropě" a "Anketa: fúze a akvizice bank a skupin přítomných v ČR".

Malte Fischer ... [et al.]

Neue globale Inflation

Nová globální inflace

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 41, S. 26-32

Rostoucí ceny produktů denní spotřeby a služeb nepostihují pouze Německo (tam ještě většímu zdražení brání silné euro), ale jsou celosvětovým jevem. Příspěvek se zabývá důvody a následky nové inflace, kterou provází skokový nárůst cen potravin, energií a také zdražení pracovních nákladů (hlavně růst mezd kvalifikovaných pracovních sil). Odraz životní reality v pocíťované inflaci. Pohled na inflaci coby monetární fenomén. Provázanost růstu inflace a "kolabujících" státních financí (v minulosti byly na vině války, dnes je to především demografický vývoj resp. platební povinnost státu vůči důchodcům).

Not-so-dynamic duo : America's mortgage giants

Ne tak dynamická dvojice : američtí hypoteční giganti

The Economist, November 24th 2007, Vol. 385, No. 8556, p. 78

Nejdříve se zdálo, že vládou podporované podniky Fannie Mae a Freddie Mac nebudou nijak zvlášť postiženy americkou hypoteční krizí. Oba podniky však oznámily ztráty za poslední čtvrtletí, poté následoval pokles cen akcií. Vzhledem k nedostatku kapitálu mohou obě organizace stěží sloužit jako věřitelé poslední záchrany.

Only human : a special report on central banks and the world economy

Jenom lidé : zvláštní zpráva o centrálních bankách a světové ekonomice

The Economist, October 20th 2007, Vol. 385, No. 8551, centr. sect. (38 p.)

Úvěrová krize, hypoteční krize v USA, úloha centrálních bank, inflace, úrokové sazby, ceny aktiv, finanční dohled, pravidla kapitálové přiměřenosti, likvidita, stav světové ekonomiky.

M.A. Kotljarov

Perspektivy megaregulovaní na rynke finansovych uslug

Perspektivy megaregulace na trhu finančních služeb

Finansy, 2007, No. 9, s. 52-54

Příčiny, které v Rusku podnítily diskusi o možnostech vytvoření jednotného regulačního orgánu pro finanční služby; zkušenosti některých zemí Evropské unie s takovou institucí.

Libor Kyncl

Postavení centrálního depozitáře na kapitálovém trhu

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 10, s. 19-24

Historický exkurz, česká právní úprava a související předpisy ES, centrální depozitář jako akciová společnost, činnost centrálního depozitáře, některé obvyklé interakce centrálního depozitáře s dalšími subjekty, vypořádací systém a centrální depozitář, kontrola činnosti centrálních depozitářů, výhledy do budoucna. Připojen přehled právních předpisů regulujících předmětnou oblast.

David Jopek

Právní regulace bezhotovostního platebního styku

Právní rádce, 2007, roč. 15, č. 10, střed. příl. (12 s.)

Pojem "platební styk" a "bezhotovostní platba", systém právní regulace bezhotovostních plateb, právní úprava platebního styku, obecné formy platebního styku, uskutečňování bezhotovostních plateb. - Pozn. -- Praktická příručka.

Aleš Janků

Rada regulátorovi : loterijní trh

Euro, 2007, č. 48, s. 95

Autor upozorňuje, že zatímco loterijní trh u nás je přísně kontrolován státem, zahraniční internetové sázkové společnosti nijak regulovány nejsou a nemusí platit státu z výnosů své činnosti nic. Na tomto příkladě dokládá nerovné postavení konkurenčních subjektů na trhu a volá po zamezení dalšího odlivu nezdaněných peněz do zahraničí.

Jan Žižka

S padlým lvem na prsou : dědictví bývalé IPB

Euro, 2007, č. 48, s. 42-44

Příspěvek se zabývá aktuálním vývojem sporu mezi českým státem a Nomurou. Ukazuje složitou situaci českého státu, který formálně čelí žalobě Nomury, ale reálně bojuje s ČSOB. Upozorňuje též na některé nejednoznačné skutečnosti související s lucemburským arbitrážním řízením, zejména pokud jde o výhodnost dalšího pokračování sporu nebo o možnost donutit Nomuru, aby svou žalobu stáhla.

"Superkodex" finančního trhu posílí samoregulaci

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 10, s. 20-21

Stručná informace o Etickém kodexu finančního trhu (ČR). Připojeno znění kodexu a krátké pojednání o tom, jak tento dokument vznikl.

TARGET2 - das neue Zahlungsverkehrssystem für Europa

TARGET2 - nový systém platebního styku pro Evropu

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Oktober 2007, Jg. 59, Nr. 10, S. 69-83

Příspěvek seznamuje s hlavními prvky systému TARGET2 - transparentního expresního automatizovaného systému zúčtování plateb v reálném čase - jehož cílem je aktualizace existujících systémů zpracování domácích a přeshraničních plateb v eurech. Poukazuje na výhody tohoto systému pro evropský finanční trh a dokumentuje to na příkladu významu pro Deutsche Bundesbank, německé bankovníctví a trh cenných papírů v Německu. - Pozn.

Viktória Vargová

Vývoj bankového sektora a jeho vplyv na financovanie podnikov. [Zač.]

Biatec, október 2007, roč. 15, č. 10, s. 13-15

Mílníky vývoje bankovního sektoru SR (restrukturalizace a proces privatizace, fúze a akvizice, koncentrace v bankovním sektoru). Bankovní sektor SR v evropském kontextu - komparativní analýza.

Gillian Tett and Paul J Davies

What's the damage? : why banks are only starting to uncover their subprime losses

Jaká je škoda? : proč banky teprve zjišťují své ztráty ze subprime hypoték

Financial Times, 5.11.2007, No. 36531, p. 7

Ztráty bank z hypoteční krize v USA, obtížnost odhadování jejich výše, nejistota ohledně vývoje modelu insolventnosti související s hypotékami, pokles důvěry investorů.

John Authers ... [et al.]

World financial centres & exchanges

Světová finanční centra a burzy

Financial Times, 19.11.2007, No. 36543, sep. sect. (7 p.)

Přehled největších světových burz, informace o jednotlivých regionech, otázky pojišťovnictví, účetnictví, regulace aj.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Eric Frey ... [et al.]

Austria

Rakousko

Financial Times, 29.10.2007, No. 36525, sep. sect. (6 p.)

Hospodářsko-politický přehled se zaměřuje na otázky vztahu k Evropské unii, příčiny skvělých hospodářských výsledků, regulaci bankovníctví aj.

Baltic blues : Eastern Europe

Baltické blues : východní Evropa

The Economist, October 20th 2007, Vol. 385, No. 8551, p. 92-93

Lotyšsko, Litva a Estonsko mají přehřátou ekonomiku a fixní měnový kurz, což je riskantní kombinace. V nejhroší situaci je Lotyšsko, které vykazuje vysokou míru inflace a rostoucí schodek běžného účtu. Jak se však v článku dokazuje, devalvace zdaleka není nevyhnutelná.

Jenny Wiggins and Javier Blas

Bread and butter issue : rising prices may herald the first global food shortage since the 1970s

Otázka chleba s máslem : rostoucí ceny mohou ohlašovat první globální nedostatek potravin od sedmdesátých let

Financial Times, 24.10.2007, No. 36521, p. 7

V důsledku prudce rostoucích cen mnoha položek je hodně vlád najednou znepokojeno otázkou zabezpečení potravinami. Stoupající poptávka po pšenici, žitu a rýži přináší vyšší ceny. Země vyvážející obilí začaly omezovat objemy vývozu nebo i zavádět prohibitivní vývozní cla, aby chránily vlastní trhy. Některé příčiny růstu cen jsou dočasné, jako sucho v Austrálii, ale některé jsou trvalejší, jako vyšší poptávka z Asie a od výroby biopaliv. V článku se rozebírá situace v rozvojových i vyspělých zemích.

Neil MacDonald and Eric Jansson

Croatia

Chorvatsko

Financial Times, 12.11.2007, No. 36537, sep. sect. (4 p.)

Hospodářsko-politický přehled se zaměřuje na otázky významu členství v EU, domácích investic, trhu cenných papírů, turistiky aj.

Sundeep Tucker, Joe Leahy and Geoff Dyer

Defying gravity? : Asia's continued rise spurs debate on "decoupling"

Navzdory zemské přitažlivosti? : pokračující vzestup Asie podněcuje diskusi o "odluce"

Financial Times, 2.11.2007, No. 36529, p. 7

Rozbor situace na asijském trhu (dvouciferný hospodářský růst v zemích jako Čína a Indie, konjunktura trhu cenných papírů, téměř žádný dopad globální úvěrové krize) se zaměřuje na otázku, zda by prosperita vydržela i v případě hospodářské recese v USA.

Dizzy in Boomtown : emerging economies

Opojení v zemi prosperity : rozvíjející se ekonomiky

The Economist, November 17th 2007, Vol. 385, No. 8555, p. 74-76

Hospodářská moc se přesouvá od vyspělého světa do Číny a dalších rozvíjejících se gigantů. Tyto země představují 30 % světového HDP (podle jiného měření 50 %) a jejich vývoz se rovná 45 % z celkového objemu. Rostoucí síla rozvíjejících se ekonomik se promítá do vývoje na jejich trzích cenných papírů. V článku se rozebírá, nakolik má tento rozmach zdravý základ a zda některým zemím brzy nedojde dech. Analýza stručně zmiňuje i některé země střední a východní Evropy.

Stéphane Alby

Economic development challenge in the CFA franc zone

Možnosti ekonomického rozvoje v rozvojových zemích západní a střední Afriky spadajících do zóny CFA franku

Conjoncture, October 2007, No. 10, p. 17-25

Příspěvek analyzuje hospodářský vývoj v afrických zemích spadajících do zóny CFA franku v letech 1994-1998 a v letech 1999-2006. Sledovaná CFA zóna francouzského franku je rozdělena na dva subregiony s poměrně homogenní strukturou: WAEMU - West African Economic and Monetary Union, složená převážně z agrárních ekonomik, a CEMAC, Central African Economic and Monetary Community, tvořená zeměmi exportujícími ropu. - Pozn.

A.G. Aganbegjan

Ekonomika Rossii na pereput'je

Ruské hospodářství na rozcestí

EKO, 2007, No. 9, s. 3-28

Hospodářský rozvoj Ruska v letech 1999-2006, současný stav ekonomiky, investiční politika, sociální faktor, lokalizace lidského kapitálu, úloha státu v ekonomice, vstup do Světové obchodní organizace, perspektivy dosažení úrovně vyspělých zemí.

Reinhold Boehmer

Endstation?

Konečná stanice?

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 39, S. 60-62, 64, 66

K modelům plánované privatizace Deutsche Bahn. - K tématu také další příspěvek na s. 70, 72, 74, 76-77 a také WW, č. 47, s. 76-82.

Sönke Iwersen

Eon verteidigt Preiserhöhung

Eon obhájí zvýšení cen

Handelsblatt, 14.11.2007, Nr. 220, S. 16

Miliardové zisky producentů elektřiny v Německu nebrání dalšímu zvyšování cen energie od roku 2008. Tržní manipulace, zneužití trhu. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 15/2007.

Stephan Lorz

Europas Wachstumsregionen erleben die Schattenseiten des Booms

Rychle se rozvíjející regiony Evropy zažívají stinné stránky boomu

Auszüge aus Presseartikeln, 10. Oktober 2007, Nr. 43, S. 15-16

Autor upozorňuje, že počáteční dynamický hospodářský růst v řadě východoevropských zemí (Pobaltí, Rumunsko, Bulharsko, státy bývalé Jugoslávie) vykazuje prvky přehřátí s riziky hospodářskými a měnovými. Ukazuje důvody jejich nejisté hospodářské budoucnosti, a to jak uvnitř těchto zemí, tak i ze strany západních bank, a zvažuje další možné vývojové strategie. - Přetištěno z Börsen-Zeitung, 6. října 2007.

Fortschritte bei der Stärkung des gesamtwirtschaftlichen Wachstumspotenzials

Pokroky při posilování potenciálu národohospodářského růstu

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Oktober 2007, Jg. 59, Nr. 10, S. 35-45

Příspěvek přezkoumává odhady růstového potenciálu německé ekonomiky v letech 2003-2006 z pohledu dopadu reformních opatření zaměřených na podporu růstu a zaměstnanosti. Poskytuje rovněž interpretaci aktuálních výsledků odhadu tohoto potenciálu německé ekonomiky a upozorňuje na dosavadní mezery. - Pozn.

Getting worried downtown : America's economy

Znepokojení v centru : americká ekonomika

The Economist, November 17th 2007, Vol. 385, No. 8555, p. 71-73

Rozbor hospodářské situace v USA se zaměřuje na bytový trh, dopad vysokých cen ropy a náladu spotřebitelů. Většina analytiků očekává výrazně pomalejší růst, ale ne přímo recesi. - K problematice viz i článek na s. 13 pod názvem America's vulnerable economy.

Stefan Wagstyl and Thomas Escritt

Hungary

Maďarsko

Financial Times, 25.10.2007, No. 36522, sep. sect. (6 p.)

Maďarsko bylo kdysi příkladem pro ostatní nové členské země EU, ale nyní jím zmítají pochybnosti ohledně politické stability, sociální soudržnosti a stavu ekonomiky. Jednotlivé články přehledu se zaměřují na vládní reformy, rozmach spotřebitelských úvěrů, energetiku, outsourcing aj.

Neil Buckley

Industry's vanguard : Russia plans grand projects to become a top-five economy

Průmyslový předvoj : Rusko plánuje velkolepé projekty, aby se dostalo mezi pět největších ekonomik

Financial Times, 15.11.2007, No. 36540, p. 11

Hospodářské oživení Ruska vstupuje do nové fáze. Země má ambici dostat se do r. 2020 mezi pět největších ekonomik světa. Vláda chce během 10 let investovat 1 000 mld. USD do přebudování a rozšíření zanedbané sociální, průmyslové a dopravní infrastruktury. V článku jsou vyjádřeny obavy nad přílišným zasahováním státu do ekonomiky a deformací hospodářské soutěže.

Leslie Crawford ... [et al.]

Investing in Spain

Investování ve Španělsku

Financial Times, 24.10.2007, No. 36521, sep. sect. (8 p.)

Hospodářské vyhlídky Španělska, rekordní úroveň investic, situace ve stavebnictví, výdaje na vědu a výzkum aj.

Hans Wallowitsch

Investitionsförderung in Österreich

Podpora investic v Rakousku

Report, 2007, Nr. 3, S. 14-15

Příspěvek dokládá, že systém a hlavní zaměření podpory investic v Rakousku odpovídá ustanovením Evropské unie pro tuto oblast. Probírá hlavní zaměření této podpory, její nástroje, přičemž se zaměřuje zejména na regionální podporu, podporu malých a středních podniků, podporu nových podnikání a ochranu životního prostředí.

Klaus Stratmann

Kartellamt greift in Strommarkt ein

Kartelový úřad zasáhne do trhu energií

Handelsblatt, 19.11.2007, Nr. 223, S. 1

Nový zákon umožní kartelovým úřadům (na úrovni státu a země) v Německu přísnější cenovou kontrolu energetických koncernů. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 15/2007.

Robert Neruda

Kontrola spojování soutěžitelů v České republice v letech 2005 a 2006. Část 2.

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 9, s. 319-332

Analýza vybraných rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Osud spojení, jež nebyla v předchozích obdobích povolena (KMV/Poděbradka, Bakeries International/United Bakeries Luxemburg/JV, Südzucker/SLS), dále např. o spojení UPC/Karneval, ČSA/Travel Service, ČEZ/Severočeské doly aj.

V.Ja. Archipov

Mirovoj rynek zolota i jeho perspektivy

Světový trh zlata a jeho perspektivy

Finansy, 2007, No. 9, s. 69-71

Růst cen zlata na světových trzích; objemy těžby, očekávaná poptávka; exchange traded funds (ETF), jež nakupují fyzické zlato; prodej zlata centrálními bankami.

G. Javlinskij

Neobchodnost' i sposoby legitimacii krupnoj častnoj sobstvennosti v Rossii: postanovka problemy

Nutnost a způsoby legitimizace velkého soukromého vlastnictví v Rusku: vymezení problému

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 9, s. 4-26

Značná část ruské veřejnosti i úřady odmítají výsledky privatizační kampaně z 90. let a nepovažují práva soukromých vlastníků za legitimní. Kromě historických tradic je jedním z důvodů specifický ráz privatizace v Rusku v tomto období. V článku se navrhuje několik kroků, které by mohly pomoci překonat její negativní důsledky a legitimizovat soukromé vlastnictví. - Vysvětl.

Luděk Lisse

Některé aspekty generální klauzule nekalé soutěže

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 9, s. 2-17

Reakce na některé zažitě stereotypy týkající se vnímání generální klauzule nekalé soutěže upravené v ust. § 44 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Generální klauzule obecně, funkce a znaky generální klauzule, dobré mravy soutěže, pluralita subjektů nekalosoutěžního jednání apod. - Pozn.

Günter Wolf

Österreichs Textilerzeugung : erstes Umsatzplus seit fünf Jahren

Textilní průmysl v Rakousku : první nárůst obrátu po pěti letech

Report, 2007, Nr. 3, S. 7-8

Příspěvek dokládá určité oživení textilní konjunktury v Rakousku v roce 2007. Jde zejména o pozitivní dopady úspěšných strategií textilních výrobců, např. pokud jde o specializaci na technické textilie. Na druhé straně liberalizace mezinárodního obchodu s textilem a oděvy přináší tak veliký konkurenční tlak, že přes příznivou konjunkturu se textilní podniky zavírají nebo snižují počet pracovních míst.

Lothar Rieth, Melanie Zimmer

Public Private Partnerships in der Entwicklungszusammenarbeit : Wirkungen und Lessons learnt am Beispiel des GTZ/AVE Projektes

Public private partnerships (PPP) při rozvojové spolupráci : dopady a poučení z praktického projektu

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2007, Jg. 8, Heft 2, S. 217-235

Autoři předkládají praktické výsledky projektu PPP organizovaného Spolkovým ministerstvem pro hospodářský rozvoj a spolupráci, Společností pro technickou spolupráci společně se Sdružením pro zahraniční obchod německého maloobchodu (AVE - Außenhandelsvereinigung des deutschen Einzelhandels). Cílem projektu bylo dodržování základních sociálních standardů v důležitých dodavatelských zemích německého maloobchodu v oblasti textilního průmyslu. Projekt se realizoval v letech 2003-2006 a týkal se Bulharska, Číny a Filipín. - Pozn.

Shock treatment

Léčba šokem

The Economist, November 17th 2007, Vol. 385, No. 8555, p. 83

V článku se upozorňuje na důležitost cen ropy pro světovou ekonomiku - dvěma nejhorším globálním recesím v posledních desetiletích předcházely velký a náhlý vzestup ceny ropy (v r. 1973 a 1979). Dvě nové studie (viz) nicméně dokazují, že ropné šoky v současnosti tolik neškodí, protože ropa je využívána méně intenzivně, ekonomika je pružnější a centrální banky mají inflaci více pod kontrolou.

Barbara Beck

The sound of success : a special report on Austria

Zvuk úspěchu : zvláštní zpráva o Rakousku

The Economist, November 24th 2007, Vol. 385, No. 8556, centr. sect. (14 p.)

Podrobný přehled se zaměřuje na hospodářskou situaci země, vztahy s EU, těžký průmysl a otázku zachování konkurenceschopnosti.

Sven Afhüppe

Steinbrück plant Schutzfonds

Steinbrück plánuje ochranný fond

Handelsblatt, 6.11.2007, Nr. 214, S. 3

Spolkový ministr financí avizuje uzákonění ochranného kapitálového fondu, který má vytvořit záštitu proti "výkupu domácího průmyslu" obávanými zahraničními státními fondy např. z Číny, Ruska či států Perského zálivu - funkce ochranného fondu by spočívala ve vytvoření blokovací menšiny čili strategické účasti. Vládní koalice se kromě toho pokouší prosadit rozšíření zákona o vnějších ekonomických vztazích tak, aby bylo možné (ve výjimečných případech) prověřit zahraniční účast v německých podnicích. - K tématu také HB, 15.10.2007, Nr. 198, S. 3.

Rachel Griffith

Technology, productivity and public policy

Technologie, produktivita a hospodářská politika

Fiscal studies, September 2007, Vol. 28, No. 3, p. 273-291

Příspěvek rozebírá problematiku zaostávání produktivity ve Velké Británii a ostatních zemích EU ve srovnání s USA v uplynulém desetiletí. Hledá příčiny tohoto zaostávání, zvažuje mimo jiné dopady globalizace a outsourcingu, roli intervencí hospodářské politiky státu aj. Odhaduje též hlavní faktory podpory růstu v budoucnosti. - Pozn.

Vincent Boland ... [et al.]

Turkey

Turecko

Financial Times, 21.11.2007, No. 36545, sep. sect. (4 p.)

Hospodářsko-politický přehled se zaměřuje na otázky členství v EU, zahraničních investic, energetiky, stínové ekonomiky aj.

David Mareš

Veřejné zakázky z pohledu zadavatelů působících v sektoru veřejné dopravy

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 10, s. 8-22

Analýza postavení sektorových zadavatelů se zvláštním přihlédnutím k oblasti veřejné dopravy, vymezení charakteru relevantní činnosti v dopravním sektoru, předložení základního přehledu odlišností v postupech sektorových zadavatelů a výjimek oproti zadavatelům veřejným a snaha o formulaci návrhů (vnitrostátních) legislativních řešení de lege ferenda. - Pozn.

David Raus

Zadávaní veřejných zakázek malého rozsahu a otázky jeho přezkumu

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 19, s. 689-694

K problematice postupu při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a k pravomocím orgánu dohledu. Veřejná zakázka malého rozsahu; veřejný zadavatel, na něhož se hledí jako na zadavatele sektorového; souběh činnosti veřejného a sektorového zadavatele; dotovaný zadavatel; veřejný zadavatel, na něhož se nehledí jako na zadavatele sektorového; meze přezkumu dodržení povinností stanovené v § 18 odst. 3 zákona o veřejných zakázkách.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Danuta Hübnerová

Brusel peníze nebrzdí

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 42, s. 40-45

Rozhovor s komisařkou pro regionální politiku o přípravě členských zemí na čerpání peněz z EU v letech 2007-2013. Podrobněji např. ke snaze o urychlení procesu čerpání (uspíšení výplat zálohových plateb na jednotlivé programy), k počtu programů, k vyjednávání s členskými zeměmi apod.

Václav Žďárek, Jaromír Šindel

Real and nominal convergence and the new EU member states - actual state and implications

Reálná a nominální konvergence a nové členské země EU - aktuální stav a důsledky

Prague economic papers, September 2007, Vol. 16, No. 3, p. 195-219

Autoři analyzují proces nominální a reálné konvergence nových členských zemí EU (EU-10) k Evropské unii. Věnují se nejprve teoretickým a metodologickým otázkám spojeným s tímto procesem. V empirické části podrobněji zkoumají aktuální stav nominální a reálné konvergence pro období 1995-2000 a 2000-2005 a hodnotí zjištěné výsledky. - Pozn.

Jiří Malý

Vliv evropské integrace na ekonomický vývoj České republiky a dalších členů EU pohledem žebříčků konkurenceschopnosti

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 3, s. 62-89

Autor se zabývá otázkou, jak členství České republiky v Evropské unii ovlivňuje konvergenci ekonomické úrovně ČR a životní úrovně jejích obyvatel k vyspělejším členům EU. Podrobněji k možnostem porovnání ekonomického postavení zemí prostřednictvím žebříčků konkurenceschopnosti, k vlivu evropské integrace na ekonomické postavení zemí kandidujících na členství v EU, k vlivu vstupu do EU na ekonomické postavení nových členů Unie apod. V závěru k ekonomickému postavení Evropské unie v porovnání s jinými velkými ekonomikami světa.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

René Dell'mour

Direktinvestitionen 2005 : österreichische Direktinvestitionen im Ausland und ausländische Direktinvestitionen in Österreich; Stand per Ende 2005

Přímé investice 2005 : rakouské přímé investice v zahraničí a zahraniční přímé investice v Rakousku; stav ke konci roku 2005

Statistiken - Daten & Analysen, September 2007, Sonderheft, S. 3-66

Uvedená publikace Rakouské národní banky informuje o výsledcích posledního průzkumu zahraničních investic Rakouska zkoumajícího data ke konci roku 2005. Poskytuje podrobný přehled o jejich regionální struktuře, výnosnosti, vlivu na zaměstnanost aj. Věnuje se též metodickým otázkám každoročně prováděného průzkumu OeNB v této oblasti. - Pozn. -- Nepravidelný zvláštní sešit série informující o speciálním statistickém tématu - přímých investicích Rakouska v roce 2005.

Nicole Madariaga

Has France adjusted to recent trends in world trade?

Přizpůsobila se Francie novým trendům ve světovém obchodě?

Trésor-economics, September 2007, No. 17, p. 1-8

Příspěvek zkoumá, do jaké míry se Francie dokázala přizpůsobit novým trendům ve světovém obchodě spojeným s výrazným nástupem nových regionů (Asie, země produkující ropu, země střední a východní Evropy). Sleduje pozici Francie na těchto perspektivních trzích a srovnávací analýzou zjišťuje, v kterých oblastech je třeba posílit zapojení Francie do globálního obchodu. - Pozn.

Shigeru Iwata, Evan Tanner

Pick your poison: the exchange rate regime and capital account volatility in emerging markets

Vyberte si svoje potíže: režim směnných kurzů a volatilita kapitálového účtu na rozvojových trzích

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 7-8, p. 363-381

Autoři charakterizují volbu režimu směnných kurzů a její případné dopady na růst a inflaci ve třech rozvojových ekonomikách (Brazílii, Mexiku a Turecku). Ukazují, že volba větší flexibility směnných kurzů znamená i volbu mezi nežádoucími alternativami, které musí provést centrální banka, aby zabránila přenosu krizových jevů do domácí ekonomiky. Představují strukturální vektorový autoregresní model, pomocí kterého empiricky charakterizují režim směnných kurzů jako dynamickou odpověď na sledované šoky. - Pozn.

Eva Zamrazilová

Přímé zahraniční investice v české ekonomice: rizika duality a role trhu práce

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 5, s. 579-602

Přiliv a penetrace PZI v české ekonomice (základní typy PZI a motivy investorů, přiliv PZI do ČR v kontextu mezinárodního srovnání, penetrace podniků pod zahraniční kontrolou v české ekonomice). Technologický transfer a rizika duality. Přímé zahraniční investice a trh práce (z regionálního a odvětvového pohledu).

Dusan Drabik, Jan Pokrivcak, Pavel Ciaian

Trade creation and diversion in the enlarged EU market: evidence for agricultural trade in Slovakia

Vytváření a ztráty obchodních vazeb na rozšířeném trhu EU: příklad zemědělského obchodu na Slovensku

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 9-10, p. 433-447

Příspěvek analyzuje změny v teritoriálním i komoditním zaměření zahraničního obchodu na Slovensku, které jsou důsledkem postupné obchodní liberalizace po rozšíření EU v roce 2004. Zaměřuje se přitom na slovenský obchod se zemědělskými komoditami a na základě konkrétních dat sleduje dopady rozšíření EU na velikost a strukturu obchodních vazeb SR v této oblasti. - Pozn.

Podnik a podnikání

Michael Andreasch, Susanna Jilg, Günther Sedlacek

Eigentümerstruktur inländischer börsennotierter Unternehmen 2006

Vlastnická struktura domácích podniků kótovaných na burze v roce 2006

Statistiken - Daten & Analysen, 2007, Nr. 4, S. 40-47

Příspěvek dokládá, že tržní hodnota rakouských akciových společností s povolením prodeje akcií na burze v uplynulých letech výrazně vzrostla a přiblížila se úrovni v eurozóně. Nejdůležitější skupinou vlastníků jsou zahraniční investoři využívající domácí akcie jednak pro strategické účely (přímé investice), jednak pro optimalizaci svého portfolia (portfoliové investice). Společným znakem pro všechna odvětví je jejich koncentrace na několik podniků s prvotřídními akciemi. - Pozn.

Adam Geršl, Michal Hlaváček

Foreign direct investment, corporate finance, and the life cycle of investment

Přímé zahraniční investice, podnikové finance a investiční cyklus

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 9-10, p. 448-464

Autor rozebírá dopady přímých zahraničních investic na podnikový sektor v České republice. Analýza vychází z unikátní databáze podnikových údajů Německé spolkové banky obsahující téměř kompletní vzorek německých podniků investujících v ČR v letech 1996-2004. Sleduje zejména roli vnitroskupinového financování v rámci korporací v zahraničním vlastnictví a dále investiční cyklus přímých investic. - Pozn.

Yusaf H. Akbar, Sonia Ferencikova

Industrial clustering and global value chains in Central and Eastern Europe: role of multinational enterprises in industrial upgrading

Průmyslové slučování a globální hodnotové řetězce ve střední a východní Evropě: role nadnárodních podniků v průmyslovém rozvoji

Prague economic papers, September 2007, Vol. 16, No. 3, p. 237-251

Autoři zkoumají, zda zapojení lokálních průmyslových seskupení do nadnárodních společností zvyšuje či naopak podlamuje jejich schopnost úspěšného rozvoje a konkurenceschopnosti, příp. jaký je dopad zapojení do globálních řetězců na hospodářský růst. Rozbor zaměřují na region střední a východní Evropy po roce 1989. Konkrétní data, získaná dotazníkovým šetřením, se týkají automobilového průmyslu na Slovensku. - Pozn.

Stefan Schlauß

Das neue Ordnungsgeldverfahren bei Verletzung der Publizitätspflicht : verschärfte Sanktionierung der Nichtoffenlegung von Jahresabschlüssen durch das Bundesamt für Justiz
Nový postup u pořádkové pokuty v případě porušení oznamovací povinnosti : zpřísněné sankce Spolkového justičního úřadu za nezveřejněnou roční závěrku

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 40, S. 2191-2194

K problematice sankcí za nedodržování zveřejňovací povinnosti podniku (tj. dodržení termínu k předání příslušných účetních podkladů provozovateli elektronického Bundesanzeigeru) v Německu; průběh řízení pořádkové pokuty. Přehled okruhu povinných podniků, rozsah jejich zveřejňovací povinnosti. - Pozn.

Petr Pirožek

Současné přístupy ke správě a managementu společností

Acta oeconomica pragensia, 2007, roč. 15, č. 3, s. 16-21

Autor seznamuje se současnou podobou uplatňování principů správy a managementu společností v České republice. Vychází přitom z konceptu klasického pojetí správy a řízení a opírá se o výsledky výzkumu 200 organizací z let 2005 a 2006. Vyhodnocení jednotlivých přístupů provádí na základě povahy rozhodovacích kroků ve zkoumaných společnostech. Odhaduje též budoucí vývoj správy a managementu společností. - Pozn. -- Problematice moderních přístupů v soudobém managementu se věnují i další příspěvky tohoto monotematického čísla.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Petr Žaluda

Dnes bylo pozdě : penzijní reforma

Euro, 2007, č. 47, s. 90-91

Ve svém příspěvku do diskuse o reformě důchodového systému v ČR autor dokládá nezbytnost jejího brzkého zahájení a představuje jednu z možností, jak reformu provést. Špatné vyhlídky současného důchodového systému potvrdila i komise vlády ČR pro penzijní reformu v roce 2005 a Evropská komise, která označila české veřejné finance kvůli stárnutí obyvatel za nejohroženější v celé EU.

Důchodci dostanou přidáno

Sondy, 2007, roč. 17, č. 43, s. 14

Noticka ke zvýšení důchodů ve Španělsku o 3 až 6,5 procenta od 1.1.2008.

Joachim Wilde

Ein Konzept der Anreizethik zur Weiterentwicklung der sozialen Grundsicherung nach Hartz IV

Konzept etických pobídek pro další rozvoj základního sociálního zabezpečení podle pravidel Hartz IV

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2007, Jg. 8, Heft 2, S. 145-158

Autor upozorňuje, že diskuse o reformě základního sociálního zabezpečení v nezaměstnanosti v Německu se většinou soustřeďuje na změnu finančních pobídek, případně na opatření typu "workfare". V této souvislosti doplňuje klasický pobídkový systém o etické aspekty a nabízí alternativní možnosti řešení slabin reformy Hartz IV, případně její další rozvoj. Praktickou využitelnost konceptu dokládá i empirickými výsledky. - Pozn.

Martin Štefko

Náhrada mzdy po dobu pracovní neschopnosti v jiných členských státech Evropské unie

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 9, s. 3-15

K problematice finanční participace zaměstnavatele na zabezpečení zaměstnance po dobu jeho pracovní neschopnosti. Požadavky na náhradu mzdy vyplývající z komunitárního práva. Jednotlivé právní úpravy v zemích EU (Německo, Nizozemsko, Polsko, Rakousko, Slovensko a Španělsko). Inspirace pro ČR. - Pozn.

Je. Gurvič

Perspektivy ruské pensionní soustavy

Perspektivy ruské penzijní soustavy

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 9, s. 46-71

Hlavní ukazatele penzijní soustavy v letech 2000-2006, dlouhodobá prognóza ekonomických ukazatelů, celkové hodnocení penzijní soustavy, reformní opatření. - Vysvětl.

Jaroslav Vostatek

Reforma veřejných financí a privatizace sociálního zabezpečení

Pojistný obzor, 2007, roč. 84, č. 10, s. 3-6

Reforma veřejných financí 2007-2010, problematika sociálního zabezpečení, důchodová reforma, možnosti privatizace sociálního zabezpečení a její dopady na deficity veřejných financí.

Jan Páv

Systémy sociálního zabezpečení v EU - Bulharsko

Národní pojištění, 2007, roč. 38, č. 10, s. 11-14

Dávky důchodového pojištění (tři pilíře), starobní důchod (dosažení důchodového věku, potřebný počet tzv. důchodových bodů), invalidní důchod, pozůstalostní důchod, sociální starobní důchod, peněžité dávky v nemoci a v mateřství, věcné dávky v nemoci a v mateřství, dávky v nezaměstnanosti, rodinné dávky. Vztahy ČR a Bulharska v oblasti sociálního zabezpečení. Připojen přehled významných institucí sociálního zabezpečení v Bulharsku.

Dana Foltýnová, Petra Štěpánková

Systémy sociálního zabezpečení v EU - Litva

Národní pojištění, 2007, roč. 38, č. 8-9, s. 17-19

Úloha Státního fondu sociálního pojištění, pojištění pro případ nemoci a mateřství (peněžité dávky), dávky důchodového pojištění, smluvní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení mezi ČR a Litvou.

Ján Záborský

Vianočné príspevky ako vlni

Trend, 2007, č. 41, s. 9

Výplata, podmínky nároku a kategorie tzv. vánočních důchodů v SR.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Pavla Schödelbauerová

Bydlení není hra

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 42, s. 64-66

O přípravě nového zákona o vlastnictví bytů a nebytových prostorů. Hlavní zásady nového zákona a některé změny oproti původní právní úpravě.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Jiří Večerník

The Czech labour market: historical, structural and policy perspectives

Trh práce v ČR: historický a strukturální rozbor a pohled z hlediska politiky zaměstnanosti

Prague economic papers, September 2007, Vol. 16, No. 3, p. 220-236

Autor zkoumá z různých pohledů český trh práce po roce 1989. Nejprve se věnuje specifickým fázím vývoje trhu práce v devadesátých letech. Dále zkoumá měnící se strukturu a mobilitu pracovních sil, nezaměstnanost, zranitelné kategorie na straně nabídky pracovních sil, flexibilitu. Závěrem se zabývá perspektivami politiky zaměstnanosti v ČR. - Pozn.

Andreas Dietrich

Die Entwicklung organisatorischer Kompetenz : Selbstorganisation und nachhaltiges Management als Voraussetzung für effizientes und effektives organisatorisches Handeln
Rozvoj řídicích kompetencí : sebevládní a dlouhodobě udržitelný způsob vedení jako předpoklad efektivních organizačních kompetencí

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, 2007, Jg. 8, Nr. 2, S. 178-195

Autor analyzuje problém řídicích kompetencí v současné teorii podnikového řízení. Zkoumá předpoklady pro vznik a rozvoj efektivních řídicích kompetencí v oblasti strategického řízení podniku a zdůrazňuje význam komplexního a dynamického přístupu ke zvládní problémů řízení. - Pozn.

Stefan Lunk, Lars Hinrichs

Die Firmenkreditkarte : arbeitsrechtliche Fragen bei der Ausgabe von Firmenkreditkarten mit Hinweisen zum Haftungs-, Sozialversicherungs-, Steuer- und Datenschutzrecht

Firemní úvěrové karty : pracovníprávní otázky týkající se vydávání firemních úvěrových karet s odkazy k právu ručení, právu sociálního pojištění, daňovému právu a právu ochrany dat

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 39, S. 2144-2151

Firemní úvěrové karty jsou mezi zaměstnanci v Německu stále více oblíbené (určeny jsou např. k úhradě cestovních nákladů či cestovních diet), k jejich vydávání a užívání se však váže celá řada otázek z pracovního práva - a to z pohledu individuálního i kolektivního. Ručení za kartu ze strany výdejce karet vůči zaměstnavateli, ručení za kartu ze strany zaměstnance vůči zaměstnavateli, podmínky a přípustnost použití osobních údajů při vydávání karty, firemní karta z hlediska daně z příjmů resp. daně ze mzdy. - Odkazy.

Pavel Janíčko

Jak odbory ovlivňují délku dovolené

Sondy, 2007, roč. 17, č. 43, s. 5

K rozdílu v placené dovolené ve vybraných vyspělých zemích, v tabulce přehled placené dovolené a svátků v zemích OECD.

Wadim Strielkowski

A living worth leaving? Economic incentives and migration flows: the case of Czechoslovak labour migration

Je lépe zůstat než odejít? Ekonomické stimuly a migrační toky: příklad česko-slovenské migrace pracovních sil

Prague economic papers, September 2007, Vol. 16, No. 3, p. 252-264

Autor dokládá, že otevření hranic pro pracovní migraci nemusí nutně vést k přílivu imigrantů, i když přetrvávají ekonomické rozdíly mezi sledovanými zeměmi. Rozebírá volný pohyb pracovních sil v rámci česko-slovenské celní unie v letech 1993-2004 a závěry aplikuje na problém odstraňování bariér volného pohybu pracovních sil z nových členských zemí v rámci EU. - Pozn.

Tereza Řihošková

Nadnárodní poskytování služeb - vysílání zaměstnanců v rámci Evropského společenství

Právník, 2007, roč. 146, č. 10, s. 1110-1131

K problematice volného pohybu služeb. Pracovní podmínky vyslaných zaměstnanců (směrnice 96/71/ES), implementace směrnice v českém právu, migrační omezení.

Jaroslav Jakubka

Občanský zákoník v pracovníprávních vztazích

Práce a mzda, 2007, roč. 55, č. 10, s. 5-16

K využití občanského zákoníku v pracovníprávních vztazích. Podrobněji např. k problematice zastoupení, právních úkonů, bezdůvodného obohacení, závazků v pracovníprávních vztazích apod.

Ladislav Jouza

Pronajímání pracovních sil podle zákoníku práce a zákona o zaměstnanosti

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 10, s. 9-18

Právní řád ČR a pronajímání pracovních sil. Právo ES (směrnice ES a vysílání pracovníků, nároky vysílaných zaměstnanců, právo zůstat v cizině, pronájem pracovní síly aj.). Dohoda o mezinárodním pronájmu pracovní síly (doplněno vzorem).

Céline Choulet

Public-sector jobs, between crowding out effect and public service missions

Pracovní místa ve veřejném sektoru, dopady jejich snižování a poslání veřejné služby

Conjoncture, September 2007, No. 9, p. 3-15

Příspěvek se zabývá otázkou optimálního počtu zaměstnanců ve veřejné službě ve Francii, kterou zkoumá z různých pohledů. V souvislosti s již realizovaným příp. plánovaným snížením počtu těchto zaměstnanců zvažuje rozpočtové dopady, vliv tvorby pracovních míst ve veřejném sektoru na celkovou zaměstnanost, možnost náhrady aktivit soukromým sektorem aj. Dotýká se též otázky atraktivity práce ve veřejném sektoru a jejího společenského poslání. - Pozn.

Dana Trezziová

Reforma veřejných financí ovlivní i benefity ve firmách

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 8, s. 40-44

Vliv reformy veřejných financí na odměňování pracovníků a zaměstnanecké výhody.

Andrea Baršová

Role Evropské unie v řízení ekonomické migrace : současný stav a výhledy

Mezinárodní vztahy, 2007, roč. 42, č. 3, s. 31-53

Cílem příspěvku je zmapovat nesnadné vytváření společných přístupů k řízení ekonomické migrace v EU, poukázat na příčiny tohoto stavu a nastínit další výhledy. Ústavní rámec ES/EU pro regulaci ekonomické migrace, vývoj politik regulace ekonomické migrace na úrovni ES/EU (1993-2006), současné diskuse o roli EU v řízení ekonomické migrace, příčiny pomalé europeizace politik ekonomické migrace.

Růst platů nebude závratný

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 45, s. 46-49

K problematice zvyšování mezd v příštím roce. Postoj firem, očekávání zaměstnanců, produktivita versus mzdy, roztočení inflační spirály. Doplněno údaji o růstu platů v roce 2007, o poskytovaných benefitech, o výši platů ve státních organizacích, v sektoru bankovníctví a v počítačovém průmyslu apod. - K tématu viz i čl. na s. 50 s názvem Kdy se stanou vysoké mzdy nebezpečné?, ze kterého vyplývá, že ČNB pozorně sleduje růst mezd i vyjednávání o platech s odbory.

Petr Knap, Barbora Chodounská

Zaměstnanecké benefity: výhodná transakce pro všechny

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 8, s. 47-50

K problematice zaměstnaneckých benefitů z hlediska formy a preferencí ze strany zaměstnanců.

Právo

Autorské poplatky v hotelích

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 7, s. 61-63

Autorské právo (neslučitelnost českého autorského zákona se články 43 a 49 Smlouvy o založení ES). K návrhu zákona, který má zrušit výjimku pro hotely a ubytovací zařízení ve věci provozování rozhlasového či televizního vysílání v ČR. K pojmu "sdělování veřejnosti" v kontextu soudního sporu španělského SGAE a Rafael Hotels SA. Argumenty důvodové zprávy.

Robert Němec, Ondřej Čech

Evropské procesní právo : příslušnost soudů, uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních v rámci EU

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 10, s. 3-9

Příspěvek je věnován nařízení Rady ES č. 44/2001 (Brusel I), které stanoví jednotná pravidla pro určení soudů příslušných pro řešení sporů s mezinárodním prvkem v rámci EU. Podrobněji např. k rozsahu působnosti nařízení Brusel I, k příslušnosti soudů, k dohodám o příslušnosti (prorogačním doložkám), k uznání a výkonu rozhodnutí (exekuci).

Petr Wawrosz

Harmonizace vybraných oblastí našeho právního řádu s právem EU pohledem českých národních zájmů

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 3, s. 90-123

Rozbor jednotlivých vybraných právních norem, které byly na pořadu jednání Parlamentu ČR od léta 2006, a které se týkají léčiv, kapitálové přiměřenosti bank a dalších finančních institucí, odborné způsobilosti řidičů a trestní problematiky (např. korupce a praní špinavých peněz). U každé z právních norem je proveden rozbor problematiky, popis zákona (nebo jeho změn) a připojeno celkové hodnocení.

Radka Zahradníková

Institucionální rozhodčí řízení. [8. část], Internationales Schiedsgericht der Wirtschaftskammer Österreich

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 9, s. 23-36

Tato část příspěvku je věnována činnosti mezinárodního rozhodčího soudu Obchodní komory Rakouska se sídlem ve Vídni (historický vývoj, organizace). Zákonná úprava rakouského rozhodčího řízení, jmenování rozhodců, smlouvy o kooperaci, doporučená znění rozhodčích doložek. - Pozn.

Radka Zahradníková

Institucionální rozhodčí řízení. 9. část, World Intellectual Property Organisation (WIPO)

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 10, s. 23-30

Tato část příspěvku je věnována činnosti nové rozhodčí instituce se sídlem v Ženevě. Světová organizace na ochranu duševního vlastnictví (WIPO) - historický vývoj a organizace, WIPO Arbitration Center, rozhodčí řád WIPO, jmenování rozhodců, rozhodování sporů o doménová jména, doporučené znění rozhodčích doložek. - Pozn.

Petr Kolev

Korupce ohrožuje podnikání v Česku

Sondy, 2007, roč. 17, č. 42, s. 5

K výsledkům studie PwC (PricewaterhouseCoopers) věnované rozsahu a důsledkům hospodářské kriminality (korupce, podvod, majetková zpronevěra atd.) v ČR. Možnosti ochrany proti hospodářské kriminalitě v podnicích.

Rostislav Krapl

Měření korupce a její úroveň v mezinárodním srovnání

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 3, s. 36-46

Index vnímání korupce (CPI), index plátců úplatků (BPI), srovnání CPI a BPI, globální barometr korupce (GCB), index ovládnutí (Capture Index).

Jiří Holas, David Sobek

Právní úprava sídla společnosti v právním řádu ČR v kontextu evropského práva

Bulletin advokacie, 2007, č. 10, s. 30-33

Cílem článku je upozornit na některé praktické důsledky stávající právní úpravy sídla obchodních společností v našem právním řádu pro české i zahraniční společnosti a na její slučitelnost s právem ES. Osobní statut právnické osoby, svoboda usazování obchodních společností založených podle právního řádu členského státu v právu ES, pojetí sídla a kolizní norma pro určení osobního statutu zahraničních právnických osob v právním řádu ČR ve světle práva ES, možnosti nápravy. - Pozn.

Tomáš Čihula

Reforma insolvenčního práva v Česku ještě neskončila

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 20, s. 732-739

Základní charakteristika současné úpravy insolvence, hlavní nedostatky úpravy mezinárodních insolvencí v novém insolvenčním (úpadkovém) zákoně (např. zavedení termínu "evropský mezinárodní prvek"), návrhy na změnu a doplnění současné právní úpravy. - Pozn.

Thomas Sigmund

Unterhaltsrecht behandelt geschiedene und unverheiratete Mütter gleich

Právní úprava alimentární povinnosti posuzuje rozvedené a neprovdané matky stejně

Handelsblatt, 6.11.2007, Nr. 214, S. 5

K plánu úpravy alimentární povinnosti v Německu (se třemi vzorovými případovými propočty).

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 23

K sazbě daně z příjmů pracovníků – nerezidentů: čl. 39 SES: rozhodnutí o předběžné otázce, kterou vznesl Cour administrative (Lucembursko) Lucembursko v. manželé Lakebrinkovi
rozsudek ESD z 8.7.2007 C-182/06

Judikatura Evropského soudního dvora, 2007, roč. 4, č. 5

Ochrana spotřebitele na vnitřním trhu: odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky: Komise Evropských společenství v. Spojené království Velké Británie a Severního Irsku
rozsudek ESD z 29.5.1997 C-300/95

Ochrana spotřebitele na vnitřním trhu: odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky: Hening Veedfald v. Arhus Amtskommune
rozsudek ESD z 10.5.2001 C-203/99

Ochrana spotřebitele na vnitřním trhu: odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky: Komise Evropských společenství v. Řecká republika
rozsudek ESD z 25.4.2002 C-154/00

Ochrana spotřebitele na vnitřním trhu: odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky: Skov AEG v. Bilka Lavprisvarehaus A/S a Bilka Lavprisvarehaus A/S v. Jette Mikkelsen a Michael Due Nielsen
rozsudek ESD z 10.1.2006 C-402/03

Ochrana spotřebitele na vnitřním trhu: odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku: směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky: Declan O'Byrne v. Sanofi Pasteur MSD Ltd a Sanofi Pasteur SA
rozsudek ESD z 9.2.2006 C-127/04

Vnitřní trh: právní úprava hospodářské soutěže: spojování podniků: Europemballage Corporation a Continental a Continental Can Company Inc. V. Komise Evropských společenství
rozsudek ESD z 21.2.1973 6-72

Vnitřní trh: právní úprava hospodářské soutěže: spojování podniků: Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) v. Komise Evropských společenství
rozsudek ESD z 30.9.2003 T-158/00

Porušení práva Společenství: Komise Evropských společenství v. Česká republika
rozsudek ESD z 27.9.2007 C-115/07

Porušení práva Společenství: Komise Evropských společenství v. Česká republika
rozsudek ESD z 27.9.2007 C-117/07

Porušení práva Společenství: Komise Evropských společenství v. Česká republika
rozsudek ESD z 27.9.2007 C-114/07

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)

SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli

Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Andrea Harausz

Europäische Mikrodaten für die Wissenschaft

Evropská mikrodata pro vědu

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 9, S. 864-870

Příspěvek představuje aktuální možnosti přístupu k mikrodatům statistik EU s cílem jejich využití pro účely společenskovedního výzkumu na evropské úrovni. Ukazuje podmínky, které je třeba splnit pro zpřístupnění dat, uvádí též disponibilní statistické zdroje a přístupové cesty k těmto zdrojům. Věnuje se též otázce anonymizace a ochrany dat v členských zemích EU. - Pozn.

Informationen im Wandel : Informations- und Wissensmanagement des Statistischen Bundesamtes

Informace v procesu proměny : správa vědecké a informační báze Spolkového statistického úřadu

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 9, S. 871-874

Příspěvek seznamuje se správou a řízením vědecké a informační databáze, kterou disponuje Spolkový statistický úřad v Německu. Jde např. o strukturu budované databáze, o její stálou aktualizaci, o organizační otázky, o optimalizaci v souvislosti se současným využíváním papírových a elektronických médií aj. Představuje též v krátkodobé perspektivě hlavní cíle a vývojové směry práce Spolkového statistického úřadu. - Pozn.

Účetnictví

Pavel Nesnídal

Bilance v Rakousku a Německu

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 9, s. 18-21

Sestavování bilance podle německého obchodního zákoníku, německé bilanční zásady. Bilance jako součást roční závěrky kapitálové společnosti v Rakousku, členění bilance, archivační lhůta, zásady platné pro oceňování majetku vykazovaného v rámci bilance.

Der Prüfungsausschuss nach der 8. EU-Richtlinie: Thesen zur Umsetzung in deutsches Recht

Kontrolní výbor podle 8. směrnice EU: teze k přenesení do německého práva

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 39, S. 2129-2133

Evropská směrnice o auditu ročních závěrek a konsolidovaných závěrek zavádí pro podniky veřejného zájmu (úvěrové instituce, pojišťovny atd.) povinnost zřídit kontrolní výbor. Jeho úkolem je podle čl. 41 odst. 2 dozor nad procesem účtování a systémem kontrolního a rizikového managementu a dohled

nad závěrkou. Čl. 41 přináší i předpisy týkající se výběru, odborných znalostí a nezávislosti členů kontrolního výboru. Stanoviska k předpisům čl. 41 a jejich realizaci. - Odkazy.

Luděk Pelcl

Vyřazení nedobytné pohledávky z účetnictví

Účetnictví, 2007, č. 10, s. 2-11

Účetní, právní a daňové řešení odpisu pohledávky. Procentní odpis nedobytných pohledávek splatných do 31.12.1994, odpis pohledávek vzniklých do 31.12.2003 (určení časového okamžiku odpisu pohledávky) a po 31.12.2003 (promlčení pohledávky a daňová účinnost odpisu pohledávky). Porovnání se slovenským zákonem o daních z příjmů. Doplněno mnoha příklady.

Jochen Zimmermann, Stefan Schweinberger

Zukunftsperspektiven der internationalen Rechnungslegung: Hinweise aus dem Diskussionspapier des IASB zur Bilanzierung von Versicherungsverträgen

Výhledové perspektivy mezinárodního účetnictví: poznámky z diskusního materiálu IASB k bilancování pojistných smluv

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 40, S. 2157-2162

K problematice účtování pojistných smluv, resp. k možnosti správného oceňování všech nároků a povinností tržní hodnotou. Uplatnění kalkulace současné hodnoty při účtování práv a závazků. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 12/2007

Účtová třída 3. Limit pro povinné vedení účetnictví. Sestavení a zveřejnění účetní závěrky v souladu s požadavky.

Účetní TIP

č. 24/2007

Aktuální informace - Podávání přihlášek k tzv. skupinové registraci k DPH. Upozornění pro uživatele - Otevření Daňového portálu vč. Daňové informační schránky. Postřehy z daňové a účetní praxe - Protokol o zařazení dlouhodobého hmotného majetku do užívání. Daňová doporučení pro účetní - Úroky a poplatky z prodlení. Podpisy na účetním dokladu. Zkušenosti z kontrol - Neúčtování o opravných položkách.

č. 25-26/2007

Základní informace pro dopravce/právníckou osobu. Daň silniční v roce 2007 a v roce 2008.

Veřejná správa

Ministerstvu finansov Rossii - 205 let

Ministerstvo financí Ruska slaví 205 let

Finansy, 2007, No. 9, s. 3-5

Stručný přehled dosavadní historie ruského ministerstva financí.

Veřejné finance. Rozpočet

21. Subventionsbericht der Bundesregierung

21. zpráva spolkové vlády o subvencích

Monatsbericht des BMF, September 2007, Nr. 9, S. 33-38

Příspěvek informuje o hlavních bodech 21. zprávy spolkové vlády Německa o dotacích a subvencích z 15. srpna 2007, předkládané jednou za dva roky a mapující aktuální vývoj finanční pomoci státu a daňových zvýhodnění v Německu. Ukazuje, že na celkovém poklesu pomoci z veřejných peněz (v období 2005-2008 o 2 mld. eur) se hlavní měrou podílí odbourávání daňových zvýhodnění a zdůrazňuje nezbytnost dalšího prosazování této linie. Z pověření Spolkového ministerstva financí se poprvé provádí systematická externí evaluace daňových zvýhodnění. - Pozn.

Bundespolitik und Kommunal финанzen [2006]

Finanční politika státu a komunální finance

Monatsbericht des BMF, September 2007, Nr. 9, S. 53-63

Příspěvek seznamuje s vývojem komunálních financí v Německu v roce 2006. Uvádí jednak celkové údaje o stavu rozpočtů obcí, měst a regionů, jednak podrobnější informace o vývoji jejich rozpočtových příjmů a výdajů. Sleduje i dopady reformy podnikového zdanění na posílení rozpočtových příjmů na komunální úrovni. Pozornost je věnována také opatřením na podporu výstavby a provozu zařízení na opatrování dětí a na pečovatelskou službu. - Pozn.

Ondřej Schneider

The EU budget dispute - a blessing in disguise?

Spor o rozpočet EU - štěstí v neštěstí?

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 7-8, p. 304-324

Příspěvek představuje souhrn současné diskuse o rozpočtu Evropské unie a zvažuje též účinnost rozpočtové politiky při dosahování stanovených cílů. Seznamuje s rozpočtem EU na období 2000-2006, dále analyzuje rozpočtová data od roku 2004 (prvního roku, kdy do rozpočtu přispěly nové členské země EU a čerpaly z něj). Sleduje též rozpočtový rámec na léta 2007-2013 a jeho priority. - Pozn.

Sebastian Hauptmeier, Martin Heipertz, Ludger Schuknecht

Expenditure reform in industrialised countries: a case-study approach

Reforma veřejných výdajů v průmyslových zemích: metoda případové studie

Fiscal studies, September 2007, Vol. 28, No. 3, p. 293-342

Studie analyzuje reformy veřejných výdajů ve vyspělých průmyslových zemích v uplynulých dvou desetiletích. Po historickém přehledu trendu vývoje veřejných výdajů se věnuje metodologické diskusi s cílem rozlišovat mezi ambiciózními a skromnými reformami. Dále podrobně rozebírá zkušenosti s realizací ambiciózních reforem v osmi vybraných zemích OECD (Irsku, Švédsku, Kanadě, Finsku, Belgii, Nizozemsku, Španělsku a Velké Británii). - Pozn.

Pavel Mertlík

Jsou i jiné problémy než doprava a policie : rozpočet pro rok 2008

Parlamentní zpravodaj, 2007, roč. 11, č. 10, s. 18-21

Rozhovor s bývalým ministrem financí o výši schodku rozpočtu na rok 2008, o některých státních investicích (např. do dopravy), o mandatorních výdajích a o řadě problémů v systému veřejných financí, ale také např. o tzv. porcování medvěda. - K tématu viz další příspěvky v tomto čísle čas., např. "Od reformy k rozpočtu, anebo naopak?", "Mírný pokles schodku", "České státní rozpočty: rezervy nejen ekonomické" apod.

Sigrid Nicodemus

Schulden der öffentlichen Haushalte 2006

Dluhy veřejných rozpočtů 2006

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 9, S. 885-892

Příspěvek poskytuje přehled stavu zadluženosti veřejných rozpočtů v Německu k 31. prosinci 2006. Dluhy jsou členěny podle úrovně rozpočtů (státní rozpočet, rozpočty spolkových zemí, obcí a

účelových sdružení) a podle dalších ukazatelů (druhy zadlužení, doba splatnosti, zadlužení v regionálním srovnání, podle velikosti obcí atd.). - Pozn.

Zur Reform des deutschen Haushaltsrechts

K reformě německého rozpočtového práva

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Oktober 2007, Jg. 59, Nr. 10, S. 47-68

Příspěvek se zabývá různými způsoby reformy rozpočtových pravidel na vymezení hranice státního zadlužení v Německu. Nejprve sleduje vývoj státního dluhu, popisuje stávající pravidla zaměřená zejména na řízení hospodářské konjunktury (v této souvislosti upozorňuje na slabiny článku 115 Ústavy) a nabízí nové možnosti úpravy hranice zadlužení spolkového státu a spolkových zemí. - Pozn.

Zemědělství

Gesetz über die Errichtung eines zentralen Fonds zur Absatzförderung der deutschen Land- und Ernährungswirtschaft (Absatzfondsgesetz) : vom 4. Oktober 2007

Zákon o zřízení centrálního fondu na podporu odbytu německé zemědělské a potravinářské produkce (Zákon o odbytovém fondu) : ze 4. října 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 22. Oktober 2007, Jg. 2007, Nr. 51, S. 2342-2346

Znění novely zákona o zřízení centrálního fondu na podporu odbytu německé zemědělské a potravinářské produkce ze 4. října 2007. Stanoví úkoly fondu, jeho organizační strukturu, rozpočet, způsob financování, informační povinnost aj.

Životní prostředí

Eva Tošovská, Iva Ritschelová

Rozvoj ekologického průmyslu a jeho vliv na zaměstnanost v Evropské unii

Mezinárodní politika, 2007, roč. 31, č. 10, s. 22-24

Vazba mezi zaměstnaností a ochranou životního prostředí na makroekonomické úrovni, uplatňování nástrojů politiky životního prostředí, ekologická daňová reforma, rozvoj průmyslu environmentálního zboží a služeb (ekoprůmysl) - jeho výsledky a dopad na zaměstnanost, přesun některých environmentálních aktivit z veřejného do privátního sektoru, situace v ČR (na příkladu Veolia Water), vývoj ekoprůmyslu v ČR.

Christophe Wendling

The use of economic instruments for environmental policies

Využívání ekonomických nástrojů pro politiku ochrany životního prostředí

Trésor-economics, October 2007, No. 19, p. 1-8

Příspěvek představuje ekonomické nástroje pro plnění cílů environmentální politiky, které mohou tvořit alternativu k opatřením regulatorního rázu. V této souvislosti se zabývá zejména ekologickými daněmi, emisními povolenkami a hodnotí dosavadní zkušenosti s těmito nástroji ve Francii i v ostatních zemích EU. - Pozn.

zpracoval redakční kolektiv CENIA

Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2006

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí, 2007, roč. 17, č. 11, s. 2-11

Hlavní pozitivní a negativní závěry. Základní informace podle složek/oblastí (klimatické změny, znečišťování ovzduší, kvalita ovzduší, voda, ochrana přírody a biodiverzity, zemědělství, energetika, obnovitelné zdroje energie, odpadové hospodářství, doprava). Vyhodnocení realizace Státní politiky životního prostředí ČR 2004-2010. - Plné znění zprávy je k dispozici na internetové adrese, uvedené v závěru tohoto příspěvku.

Životní úroveň

Tomáš Payelka, Jaroslav Šulc

Analýza ČMKOS: v roce 2008 očekáváme dvojnásobnou inflaci

Sondy, 2007, roč. 17, č. 44, s. 5

Dopad reformy veřejných financí na výdaje občanů, prognóza inflace v ČR v roce 2008. V grafu průměrná míra inflace v ČR v období 1990-2008.

Ostatní

Erinnerung, Verantwortung und Zukunft - Abschluss der Zwangsarbeiterentschädigung in Deutschland

Připomenutí, zodpovědnost a budoucnost - ukončení odškodnění osob nuceně nasazených na práci v Německu

Monatsbericht des BMF, September 2007, Nr. 9, S. 47-51

Příspěvek informuje o naplnění úkolu nadace na odškodnění osob nuceně nasazených na práci v Německu a dalších obětí nacistického režimu. Nadace byla založena v srpnu 2000 a za sedm let svojí existence odškodnila více než 1,5 mil. obětí (celková vyplacená suma dosáhla 4,37 mld. eur). Současně s fondem na odškodnění obětí byl založen i další fond, Erinnerung und Zukunft, jehož práce nyní vystupuje do popředí. Je zaměřen na podporu mezinárodních projektů na rozvoj spolupráce Německa se zeměmi, které zvláště trpěly pod nacistickým režimem.

Jiří Pavlát

Japonský neziskový sektor českýma očima

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 39, s. 26-29

Spolupráce japonské veřejné správy s neziskovými/nevládními organizacemi a s veřejností; k zákonu o neziskových organizacích (z roku 1998), podmínky zakládání neziskových organizací. Centra pro neziskové organizace a dobrovolníky.

Eva Jílková

Makroekonomické souvislosti zabezpečení obrany státu

Mezinárodní politika, 2007, roč. 31, č. 10, s. 31-33

K těsné vazbě mezi ekonomikou a obranou. Kritéria hodnocení ekonomického systému (bohatství a míra růstu, stabilita, efektivnost, ekonomická svoboda, bezpečnost apod.). Národní obrana jako veřejný statek. Nárůst významu ekonomických aspektů obrany (bezpečnosti). Rostoucí výdaje na zbrojení, světový obchod se zbraněmi a vojenským materiálem, odzbrojování a kontrola zbrojení a obchodu se zbraněmi. Specifika zabezpečení obrany státu.

A.A. Bokarev

Povyšeniye urovnja finansovoj gramotnosti naselenija - zadača nacional'nogo masštaba

Zvyšování úrovně finanční gramotnosti obyvatelstva jako úkol celostátního významu

Finansy, 2007, No. 7, s. 12-13

O koncepci programu zvyšování úrovně finanční gramotnosti obyvatelstva, kterou připravilo ministerstvo financí Ruské federace.

Ernest Gnan, Maria Antoinette Silgoner, Beat Weber

Volkswirtschafts- und Finanzbildung: Konzepte, Ziele, Messung

Národohospodářské a finanční vzdělávání: koncepce, cíle, měření

Geldpolitik & Wirtschaft, 2007, Nr. 3, S. 30-52

Příspěvek upozorňuje na význam podpory ekonomického a finančního vzdělání v Rakousku i v zahraničí, přičemž se zaměřuje na stanovení jeho cílů a na odpovídající vzdělávací programy. V této souvislosti zkoumá například instituce nabízející toto vzdělávání, testovací metody ke zjištění efektivnosti používaných programů, orientaci na praktické potřeby, vytváření výzkumné základny aj. - Pozn. -- Tématice hospodářského a finančního vzdělání se věnují i další příspěvky v tomto monotematickém čísle časopisu.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

The end of cheap food

Konec levných potravin

The Economist, December 8th 2007, No. 8558, p. 11-12

Co si většina lidí pamatuje, potraviny stále zlevňovaly a zemědělství bylo na ústupu. V průběhu let 1974-2005 klesly ceny potravin na světových trzích reálně o tři čtvrtiny. Jídlo je dnes tak levné, že se Západ přejídá, přičemž hromada nesnědených zbytků končí v popelnicích.

Proto je letošní vzestup cen tak mimořádný. Ceny pšenice se od jara zdvojnásobily a téměř všechny obilniny dosáhly svého nominálního maxima. I v reálném vyjádření ceny od r. 2005 poskočily o 75 %. Zemědělci nepochybně uvítají vyšší ceny investicemi a větší produkcí, ale dražší potraviny se pravděpodobně udrží roky. Je to tím, že „agflaci“ (inflaci ze zemědělských cen) podporují dlouhodobé změny ve způsobu stravování, které jsou průvodním jevem rostoucího bohatství rozvíjejících se ekonomik – čínský spotřebitel, který snědl v r. 1985 20 kg masa, jej letos spořádá více než 50 kg. Tím se zase zvyšuje poptávka po obilí: k výrobě jednoho kila hovězího je třeba 8 kg obilí.

Vzestup cen je však také důsledkem lehkomyšlných amerických dotací na etanol. Letos spotřebují biopaliva třetinu americké (rekordní) úrody kukuřice. To přímo ovlivňuje potravinové trhy: naplňte nádrž SUV etanolem a spotřebujete takové množství kukuřice, které by člověku stačilo na rok. A ovlivňuje je i nepřímo, protože rolníci přecházejí z jiných plodin na kukuřici. 30 mil. tun kukuřice navíc, která byla v tomto roce spotřebována na výrobu etanolu, představuje polovinu poklesu celkových světových zásob obilí.

Dražší potraviny mají schopnost velmi prospět a velmi uškodit. Poškodí městské spotřebitele, zejména v chudých zemích, protože zvýší cenu toho, co i tak už je nejdražší položkou v rozpočtech jejich domácností. Prospějí rolníkům a zemědělským komunitám, protože zvýší odměnu za jejich práci; v mnoha chudých venkovských oblastech podpoří nejvýznamnější zdroj pracovních příležitostí a hospodářského růstu.

I když je cena potravin určována základními modely poptávky a nabídky, závisí rovnováha mezi zlem a dobrem částečně i na vládách. Jestliže politici neudělají nic nebo budou postupovat špatně, čeká svět víc bídy, zejména mezi městskými chudými. Jestliže zvolí správnou politiku, mohou pomoci zvýšit bohatství nejchudších zemí, prospět chudým venkovanům, zachránit zemědělství před dotacemi a přezíráním – a minimalizovat poškozování obyvatelů slumů a bezzemků. Vyhlídky jsou zatím spíš pesimistické.

Takové je aspoň poučení z půlstoletí potravinové politiky. Ať už jde o jakoukoliv předpokládanou hrozbu – nedostatečné zajištění potravin, chudoba venkova, ekologický dozor – zdá se, že svět má jen jedno řešení: vládní intervenci. Cena za většinu dotací a obchodních bariér je vysoká. Biliony dolarů vynaložené na podporu farmářů v bohatých zemích vedly k vyšším daním, horším potravinám, půdě vyčerpané intenzivně pěstovanými monokulturami, nadprodukcí a světovým cenám, které ničí životy chudých rolníků v rozvíjejících se zemích. A k čemu? Navzdory dotacím pronásleduje řadu rolníků na Západě chudoba. Díky rostoucí produktivitě je zapotřebí méně zemědělců, což vyhání ty nejméně výkonné z půdy. Ani velká dotace tomu nemůže zabránit.

S agflací dosáhla zemědělská politika nové úrovně zesměšňování sama sebe. Vezměte si americké údajně ekologické dotace na etanol. Nejde jen o to, že podporují relativně nečistou verzi etanolu, ale také vyrovnávají starší dotace k obilí, které podporováním nadprodukce snížily ceny. Intervence se množí jako lži. Nyní např. Rusko a Venezuela zavádějí regulaci cen jako pomoc spotřebitelům, aby vykompenzovaly pomoc Ameriky výrobcům etanolu. A mezitím vysoké ceny obilí vedou lidi k tomu, aby káceli lesy a pěstovali víc kukuřice.

Dražší potraviny představují šanci prolomit tento závrtný koloběh. Vyšší tržní ceny umožňují snížení dotací, aniž by to poškodilo příjmy. V americkém Kongresu se nyní projednává návrh zákona o zemědělství. Evropská unie přislíbila důkladnou revizi (ještě ne reformu) svého programu podpory

zemědělců. Dosavadní reformy se sice pouštěly do křížku s podpůrnými rolnickými programy, ale jen ustrašeně. Nyní mají politici šanci ukázat, že to myslí s nápravou zemědělství vážně.

Snížení dotací v bohatých zemích a obchodních bariér by prospělo daňovým poplatníkům, mohlo by také obnovit kolo světových obchodních jednání v Dauhá a, což je nejdůležitější, přímo by pomohlo mnoha chudým ve světě. Z hlediska hospodářské politiky je těžké si vymyslet větší dobro.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Notenbanken im Schatten der Globalisierung

Centrální banky ve stínu globalizace

Auszüge aus Presseartikeln, 24. Oktober 2007, Nr. 45, S. 11-12

Od počátku devadesátých let poklesla výrazně v celém světě míra zdražování: z nejvyšší úrovně ve výši 36 procent v roce 1993 na cca 4 procenta v současné době. Tento vývoj je spojen se stále intenzivnějším mezinárodním propojením ekonomik. Tak například v Německu vzrostl podíl dovozu ze zemí s nízkými mzdami na HDP ve stejném časovém období z pouhých 3 procent na více než 8 procent. OECD odhaduje, že tento efekt snížil zdražování v eurozóně v letech 2000-2005 v průměru o 0,3 procenta. Na druhé straně v zemích jako Čína nebo Indie roste poptávka po surovinách, což působí proti trendu snižování cen. Tímto způsobem podnítil hospodářský růst zemí mimo rámec OECD nárůst reálných cen ropy v letech 2000-2005 o 20 až 40 procent. I po zohlednění tohoto „surovinového faktoru“, činí vliv globalizace na míru inflace ještě 0 až -0,25 procentního bodu ročně.

Jak mají měnové orgány reagovat na cenové efekty, mající svoji příčinu v zahraničí? V posledním čísle svého měsíčníku Monatsbericht* radí Německá spolková banka strážcům měny, aby tyto vlivy spíše ignorovali. Pokud by totiž centrální banka pokaždé reagovala změnou úroků, šířila by nejistotu a příslušné investiční prostředí by spíše poškozovala. Teprve pokud by cenový pohyb vykazoval trvalejší dopady a ohrožoval by cíle týkající se stability, měla by příslušná centrální banka zasáhnout. Přitom je důležité, aby tato banka reagovala na negativní i pozitivní cenové výkyvy symetricky. Pokud by totiž třeba při nárůstu cen ropy přechodně vyšší míru zdražování akceptovala a naopak při nižší míře inflace úroky naopak snížila, byla by takto pojatá peněžní politika ve svém průměru příliš velkorysá. Německá spolková banka sice uvádí, že Evropská centrální banka (ECB) tento vzorec reagování v minulosti aplikovala, nicméně marně bychom pátrali po obdobích, ve kterých by ECB nechala dočasně poklesnout zdražování výrazně pod dvouprocentní limit. Od vzniku Evropské měnové unie se pohybovala stanovená hranice vždy mírně nad dvěma procenty a nikoli podle stanoveného cíle, totiž pod dvouprocentním limitem (i když v jeho těsné blízkosti) – „unter, aber nahe 2 %“.

Otevřené hranice činí rozhodování o peněžní politice obtížnějšími, neboť spolehlivé ukazatele výraznější míry inflace už přestávají mít obvyklou vypovídací schopnost. Tak například silné vytížení průmyslu ve vlastní zemi nemusí nutně vést k tlaku na zvyšování cen, jsou-li v jiných zemích průmyslové kapacity volné. K tomu přistupuje i fakt, že firmy mohou v dnešní době snáze přesunout část pracovních míst do zemí s nízkými mzdami – pro německé firmy se tato možnost nabízí takřka za dvěma. Tato skutečnost se promítla i do umírněnějších mzdových tlaků. Díky otevřeným hranicím je dnes vzájemná vazba mezi inflací a vytížením domácí ekonomiky volnější. Německá spolková banka nicméně nabízí pro toto zjištění ještě jeden výklad. Centrální banky v průmyslově vyspělých zemích jsou dnes nezávislé a o svých krocích a rozhodnutích informují veřejnost. Získaly si tím pověst věrohodného ochránce kupní síly peněz. Pokud se jim krátkodobě nezdaří plnit cíl stability, občané s důvěrou očekávají, že podniknou rychlé kroky k nápravě situace a dají vše záhy opět do pořádku. Díky těmto očekáváním se míry zdražování vychylují v průběhu konjunkturálního cyklu méně, než jak tomu bývalo dříve.

Globalizace ovlivňuje nejen vnitřní inflaci, působí i na úroky. To je důležité, neboť centrální banky se přes krátkodobé úroky, za které si banky mezi sebou půjčují peníze, snaží ovlivňovat dlouhodobé úrokové sazby a tím i chod hospodářství a inflaci. Podkopává tedy rostoucí integrace finančních trhů vliv peněžní politiky na úroky?

U dlouhodobých nominálních úrokových sazeb v USA, Německu a dalších průmyslových zemích lze skutečně vysledovat shodný trend, který se v průběhu let stává stále výraznějším faktorem. Nicméně

Německá spolková banka se domnívá, že to není žádným důkazem neúčinnosti peněžní politiky. Daleko více úroková rozhodnutí v podmínkách otevřených hranic hýbají se směnnými kurzy, což následně ovlivňuje úroveň cen. Tím dochází ke změně „převodního kanálu“ peněžní politiky – vede méně přes dlouhodobé úrokové sazby a více přes směnné kurzy.

* viz článek Globalisierung und Geldpolitik (Globalizace a peněžní politika) v časopise Deutsche Bundesbank Monatsbericht, Oktober 2007, Nr. 10, S. 15-34.

Die Deutschen sparen wieder mehr

Němci opět více spoří

Auszüge aus Presseartikeln, 31. Oktober 2007, Nr. 46, S. 20-21

Němečtí občané opět více spoří. V prvním pololetí roku 2007 uložil každý Němec průměrně 1 020 eur, což představuje národohospodářskou kvótu úspor ve výši 10,9 %. Tato kvóta, vypočítaná z disponibilních příjmů ve výši 767,5 mld. eur a z celkových úspor ve výši 83,6 mld. eur, byla naposled takto vysoká uprostřed devadesátých let.

Za nárůstem úspor je třeba vidět více faktorů. Obecně lze říci, že veřejná diskuse o rostoucí potřebě soukromého zabezpečení ve stáří vede k větší ochotě ke spoření. To je též důvod, proč lze v blízké budoucnosti počítat nanejvýš s malým poklesem úspor. Nedávný prudký nárůst úspor má ovšem jinou příčinu: zvýšení daně z přidané hodnoty začátkem roku 2007. Toto zvýšení vedlo k tomu, že občané s předstihem nakupovali spotřební zboží ještě v roce 2006 a v první polovině roku 2007 tak vydávali na spotřebu méně peněz; naopak v tomto období více spořili a investovali.

Podle údaje Německé spolkové banky vytvořili němečtí občané v roce 2006 peněžní majetek ve výši 128 mld. eur. Z toho 51 mld. eur uložili do pojištění shromažďujícího kapitál, 42 mld. eur do úvěrových institucí a 37 mld. eur do pevně zúročených cenných papírů. Čisté investice, které proudily zejména do výstavby bytů, činily 36 mld. eur. Naproti tomu se snížil podíl těchto drobných investorů na investičních fondech o 8 mld. eur a jejich majetek v akciích poklesl o 5 mld. eur.

Pokud jde o spoření, jde v Německu o velké peníze: podle propočtů Spolkového svazu německých spořitelů a družstevních záložen naspořili Němci v roce 2006 celkový čistý majetek ve výši 8,04 bilionů eur – víc než kdy předtím. Z toho připadá na věcné hodnoty 5,08 bilionů eur, 2,96 bilionů eur na peněžní majetek. V průměru disponuje každý Němec čistým majetkem ve výši 97 710 eur.

Podle názorů některých odborníků jsou sice Němci mistři světa ve spoření, ne vždy ale spoří správně. V důsledku demografického vývoje – především postupujícího stárnutí obyvatelstva – by měli myslet více na svoje zabezpečení ve stáří a využívat k tomu vhodné investiční možnosti. Přesto se velká většina Němců bojí výkyvů kurzů na akciových trzích a s tím spojených nejistot. Kromě toho je známo, že investice do akcií vykazují v dlouhodobém pohledu příznivý poměr mezi šancí a rizikem a měly by být tudíž více využívány pro vytváření prostředků na zabezpečení ve stáří. Němci ukládají v bankách poměrně velký podíl svých úspor do vkladů „na viděnou“ a do termínových vkladů. Tyto formy úspor jsou sice rychle k dispozici – ale také poměrně málo zúročené. Bylo by dobré, aby lidé využívali různé informační příležitosti, jako je například Světový den spoření dne 31. října, a seznámili se s dalšími pro ně výhodnými investičními strategiemi.

Modely úspor s nízkým zúročením mají tu nevýhodu, že se do nich výrazně promítá inflace. V říjnu se podle předběžných výpočtů Spolkového statistického úřadu vyšplhala roční míra zdražování (stejně jako tomu bylo už v září) na 2,4 %. Tím se dostává nárůst spotřebitelských cen znovu těsně pod dvě procenta a blíží se až k hranici stanovené Evropskou centrální bankou. V meziměsíčním srovnání stouply spotřebitelské ceny o 0,2 procenta. Na nárůstu inflace v říjnu se podílely zejména vyšší ceny potravin a nealkoholických nápojů. Přesto lze podle národohospodářů současný cenový nárůst, způsobený vnitřními příčinami, považovat i nadále za minimální. Jádrová míra inflace, bez potravin a energie, se dokonce v říjnu snížila na 1,7 %.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Helmut Hauschild

EU plant neue Steuerregeln

EU plánuje nové daňové předpisy

Handelsblatt, 29.11.2007, Nr. 231, S. 29

Evropská komise uvažuje o sjednocení předpisů k DPH pro banky a pojišťovny, což by těmto sektorům poskytlo více právní jistoty. L. Kovács, daňový komisař EU, předložil návrh zákona k nově definovaným a od daně osvobozeným finančním službám. Banky a pojišťovny by navíc měly mít ve všech zemích EU možnost rozhodnout si, zda jejich služby budou DPH podléhat či nikoli.

Podle platného práva EU jsou finanční a pojistné služby osvobozeny od DPH. Na tom ale nechce Kovács nic měnit - spíš jde o to, že ne vždy je osvobození od daně pro banky a pojišťovny výhodné. Pokud např. využívají služeb podniků, které DPH podléhají, nemohou uplatňovat odpis vstupní DPH, protože samy jsou od DPH osvobozeny. V těchto případech banky a pojišťovny pak tyto náklady přenášejí na své klienty coby „skrytou DPH“. S rostoucím členěním služeb ve finančním sektoru však tento problém začíná mít vážnější dosah.

Kovács proto chce prosadit, aby si banky a pojišťovny v EU mohly samy pro své služby volit režim s DPH, což by jim vstupní DPH umožnilo odečítat. Podle současné směrnice EU o DPH směřjí členské státy rozhodovat, zda svým finančním institucím tuto volbu umožní; v několika málo zemích tato praxe existuje - např. v Německu či ve Francii.

Úmysly Kováče by mohly narazit na odpor některých zemí EU, protože oprávnění poskytovatelů finančních služeb odečítat si vstupní DPH by mohlo vést ke snížení příjmů veřejných rozpočtů, jak sama Komise EU připouští. Vzhledem k tomu, že návrh směrnice musí být přijat jednohlasně, není jisté prosazení záměru, ačkoli jinak je svoboda volby režimu DPH v odvětví finančnictví podporována.

Směrnice, jakož i nařízení navíc mají přesně definovat, které finanční služby jsou od DPH osvobozeny. Současně platné předpisy jsou datovány rokem 1977 a dle názoru Komise již neodpovídají novým produktům finančního trhu a formám prodeje. Ve finančním sektoru panuje značné rozladění kvůli rozdílné aplikaci v jednotlivých členských státech - což ukazuje i značný počet žalob podaných k Evropskému soudnímu dvoru.

„Uzavřením právních skulin získá finanční odvětví větší jistotu a v členských zemích se zvýší rozpočtové zabezpečení“ uvedl Kovács s tím, že nové předpisy v mnoha zemích přispějí k tomu, že dosud osvobozeným finančním službám vznikne daňová povinnost.

Komise se domnívá, že spotřebitelům/klientům se náklady nezvýší, protože návrhy se vztahují na mezipodnikové obchody. Tak by tomu bylo i poté, co by se poskytovatelé finančních služeb pro daňovou povinnost rozhodly, což ukazují případy některých zemí EU.

Malte Fischer

„Zügel straffen“

„Přitáhnout otěže“

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 46, S. 36

Rozhovor s harvardským ekonomem Jeffreyem Frankelem o nebezpečí recese v USA, propadu amerického dolaru a protekcionismu

Malte Fischer (MF): Pane profesore, v USA klesá stavební aktivita, snižují se ceny domů, banky poskytují méně úvěrů a navíc konjunkturu zatěžuje i prudký vzestup cen ropy. Propadne se americká ekonomika do recese?

Jeffrey Frankel (JF): Pravděpodobnost je 50:50. Pokud by k recesi došlo, mohla by být hlubší a těžší než ty předešlé. V roce 2001 totiž mohla americká vláda vzhledem k rozpočtovému přebytku snížit daně a tak ekonomiku podpořit. I centrální banka tehdy byla schopná výrazně snížit úroky. Nyní má vláda kvůli deficitům veřejných pokladen svázané ruce a centrální bankéři musí zabránit tomu, aby zrychlený pokles dolaru nezničil důvěru mezinárodních investorů v tuto měnu.

MF: Jaké následky by měla recese v USA pro zbytek světa?

JF: Globální propojení finančních trhů je tak husté, že propad v USA by se projevil i v jiných světových regionech. V uplynulých letech však došlo ve světové ekonomice k přesunu hybných veličin - dříve byl dolar nezpochybnitelnou rezervní měnou číslo jedna a tak se změny v americké peněžní politice plně přenášely i na jiné země. Nyní se vážným konkurentem stalo euro, navíc hospodářské posílení Asie nadělilo světové ekonomice druhý motor. Pokud by tedy USA sklouzly do recese, byly by kolaterální škody nižší než dříve.

MF: Podniky už dosahují nižších zisků. Jaké to má důsledky pro investice a zaměstnanost?

JF: Pokles zisků by mohl snížit ochotu podniků investovat a nabízet pracovní místa, koneckonců podíl zisků na národním příjmu v USA se v minulých letech vyšplhal na rekordní hodnoty, zatímco podíl mzdových příjmů poklesl. Korekce tohoto rozdělení příjmů by se proto dala očekávat. Pokud se nyní zaměstnanci budou na mimořádně vysokých přírůstcích z minulých let podílet formou vyšších mezd a vyšší zaměstnaností, podpoří to soukromou spotřebu a zabrání to brzdícím efektům na trhu s nemovitostmi.

MF: Je soukromá spotřeba dostatečně robustní, aby odolala zátěži finanční krize a krize na trhu nemovitostí?

JF: Pro spotřebitele došlo ke šťastné okolnosti, když po prasknutí akciové bubliny počátkem (tohoto) století začaly ceny domů výrazně narůstat. To vyrovnalo ztráty na majetku způsobené propadem akcií. A nyní, když ceny domů klesají, šplhají opět akcie na nové rekordní hodnoty. Bylo by však nebezpečné stavět na tom, že hra bude na tomto principu pokračovat. Totiž společnost, která tak výrazně stárne jako americká, si musí na stáří šetřit větší podíl příjmů. V současné době spoří soukromé domácnosti méně než jedno procento svého disponibilního příjmu a to není udržitelné. Generaci baby-boomu, která v dohledné době půjde do důchodu, zůstává již jen pár let na to, aby se doplnkově zabezpečila na stáří - takže Američané už brzy začnou více spořit a méně konzumovat.

MF: Znamená to, že nerovnováha mezi úsporami a investicemi zmizí?

JF: Ne nezbytně. Občané sice budou více spořit, ale stát se bude zadlužovat dál. Tomu totiž nasvědčuje vysoká dynamika výdajů na obranu, na ochranu vlasti a také demografický vývoj. Možnost, že dojde ke snížení veřejných deficitů, je proto mizivá. Amerika bude i nadále odkázána na příliv zahraničních úspor.

MF: Velmi nízká kvóta úspor se odráží i ve vysokém deficitu americké výkonové bilance. V poslední době se sice trochu snížil, ale jedná se o ten dlouho očekávaný obrat?

JF: Možnosti jsou dobré, protože pokles deficitu vychází z fundamentálních faktorů. Dolar prožívá pokles, ekonomika ve zbytku světa je mohutná, což stimuluje americké vývozy. Současně v USA ztrácí tempo domácí poptávka. Zvláště pokud Amerika nesklouzne do recese, ochabne poptávka po zboží ze zahraničí; pomaleji expandující dovozy a výrazněji rostoucí exporty budou tedy dále snižovat deficit ve výkonové bilanci.

MF: Kam až dojde propad dolaru?

JF: Ještě nějakou dobu to potrvá. Euro vystřídá do roku 2025 dolar coby celosvětově nejvýznamnější rezervní měnu, přesto ale považují aktuální revaluaci eura vůči dolaru za přehnanou.

MF: Americká centrální banka nyní kvůli krizi na finančním trhu snížila hlavní úroky na 4,5 procenta. Podníká tak inflaci a naláká tím finanční investory do dalších rizikových obchodů?

JF: Pro Fed jsou nižší úroky s ohledem na inflaci cen zboží oprávněné. Záchranná akce centrální banky však investory podněcuje, aby dále uzavírali rizikové obchody a v případě nouze opět spoléhali na její záchranné akce. Proto nesdílím názor Alana Greenspana, že by centrální banky neměly při růstu spekulativních bublin nic podnikat a místo toho se omezit jen na to, aby v případě jejich prasknutí zabezpečily dostatek laciné likvidity. Dřívější prezident Fed byl sice s takovým postupem úspěšný - problémy, které z toho vyplynuly, však přenechal svému nástupci.

MF: Je třeba, aby centrální banky kompletně přehodnotily své koncepce peněžní politiky?

JF: Absolutně. Zatím však tento názor vyznává menšina amerických ekonomů. Přitom historie hospodářských krizí 20. století ukazuje, že centrální banky se při nízké cenové inflaci nechávají svést k volnější peněžní politice, příliš velkoryse vybavují ekonomiku likviditou a vytvářejí tak základ pro spekulativní bubliny. Pokud pak bubliny prasknou, většinou sklouzne ekonomika do recese. To byl případ velké deprese koncem dvacátých let a stejně tak i v Japonsku v devadesátých letech. Centrální banky se musí poučit z těchto cyklů „boom-krach“ financovaných úvěry a včas v období boomu přitáhnout otěže.

MF: V současné době závažně rostou ceny energií a potravin - v celosvětovém měřítku. Hrozí nám návrat inflace?

JF: Neumím toto nebezpečí rozpoznat. Sice už je za námi období dezinflace, kdy inflační míry klesaly; vrcholu dosáhla tato fáze v roce 2003, kdy FED a ECB měly dokonce strach z deflace. Aktuální situaci bych srovnával spíše s padesátými lety, kdy panovala stabilita cenové úrovně.

MF: Za to, že růst cen se v minulých letech nevymlkl kontrole, vděčí USA i levným dovozům z Číny a přesto američtí politici volají po nových obchodních bariérách vůči Číně. Hrozí snad nový protekcionismus?

JF: Existuje velké nebezpečí, že americký Kongres rozhodne o balíku opatření na ochranu proti čínské produkci. V obou velkých stranách jsou protekcionisté na postupu; je proto fatální, že nyní ztroskotaly hovory o další liberalizaci světového obchodu v Dauhá - síly protekcionismu to bude dále stimulovat.

MF: Pokud dojde v Bílém domě k přesunu moci na demokraty, bude Amerika ještě více protekcionistická?

JF: Tradovaná představa, že republikáni jsou svobodní obchodníci, demokraté naproti tomu spíše protekcionisté, se z pohledu nové historie ukazuje jako nesprávná. Bushova vláda neprovozovala právě politiku svobodného obchodu, vzpomeňme zavedení cel na dovozy oceli. To, že nyní politici ze strany demokratů při volebním boji jsou pro přitvrzení vůči obchodním partnerům jako je Čína, zdaleka neznamená, že se později na protekcionistickou obchodní politiku i zaměří. Podobně tomu ostatně je i v daňové politice. Republikáni sice pravidelně horují pro štíhlý stát a konsolidaci státního rozpočtu - ve skutečnosti však v posledních desetiletích za jejich vlády rozpočtové deficity vždycky rostly, zatímco za vlády demokratů klesaly.

MF: V Americe se nyní na úrovni politiků i veřejnosti diskutuje o dalším rozevírání nůžek mezi chudými a bohatými. Budou bohatí stále bohatnout a chudí chudnout?

JF: V zásadě jsou příjmové nerovnováhy z ekonomického pohledu nejen přijatelné, ale i nutné – jde o to, aby lidé s nedostatečnou kvalifikací byli správně využiti, ale také aby i dostávali potřebné stimuly pro to, aby se snažili o zvýšení kvalifikace a dále se vzdělávali. Rozdíly v příjmech mezi zaměstnanci s/bez vyššího vzdělání, které v posledních 20 letech rostly, to potvrzují a většina Američanů to akceptuje. Nespokojenost ale vyvolávají markantní rozdíly v příjmech např. top manažerů a ostatních zaměstnanců. K tomuto vývoji přispěla daňová politika G. Bushe tím, že byla snížena daň z kapitálových zisků, z níž profitují především superbohatí.

MF: Jste tedy pro vyšší daně a státní kontrolu manažerských platů?

JF: Příští vláda by měla skončit s masivním snižováním daní pro bohaté v podobě zdanění kapitálových zisků a dědické daně. Co se týká manažerských platů, tam by dobrým výkonům měly odpovídat příslušně vysoké platy. Praxe však ukazuje, že vysoké odměny a platy dostávají i manažeři se špatnými výkony. To vyžaduje institucionální změny. Mělo by být stanoveno zákonem, že podnikové orgány zodpovědné za platy manažerů by měly být nezávislé na představenstvu.

Zpracovala M. Beránková